

21998A0219(02)

19.2.1998

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

L 49/3

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО И СЪТРУДНИЧЕСТВО**между Евронеийските общности и техните държави-членки, и Украйна**

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО И СЪТРУДНИЧЕСТВО

за установяване на партньорство между Европейските общности и техните държави-членки, от една страна, и Украйна, от друга страна

КРАЛСТВО БЕЛГИЯ,

КРАЛСТВО ДАНИЯ,

ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ,

РЕПУБЛИКА ГЪРЦИЯ,

КРАЛСТВО ИСПАНИЯ,

ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА,

ИРЛАНДИЯ,

ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА,

ВЕЛИКОТО ХЕРЦОГСТВО ЛЮКСЕМБУРГ,

КРАЛСТВО НИДЕРЛАНДИЯ,

ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА,

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ,

договарящи се страни по Договора за създаване на Европейската общност, Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия,

оттук нататък наричани „държави-членки“, и

ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ, ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА ВЪГЛИЩА И СТОМАНА И ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ,

оттук нататък наричани „Общността“,

от една страна,

и УКРАИНА

от друга страна,

КАТО ВЗЕМАТ ПРЕДВИД желанието на страните да установят тесни отношения, укрепващи историческите връзки помежду им,

КАТО ОТЧИТАТ, че е важно да се развият връзките на сътрудничество между Общността, нейните държави-членки и Украйна, и общите ценности, които те споделят,

КАТО ПРИЗНАВАТ, че Общността и Украйна желаят да укрепят тези връзки и да установят партньорство и сътрудничество, с които да се заздравят и разширят установените преди това отношения, по-специално със Споразумението между Европейската икономическа общност и Европейската общност за въглища и стомана, и Съюза на съветските социалистически републики за търговия и търговско и икономическо сътрудничество, подписано на 18 декември 1989 г.,

КАТО ОТЧИТАТ готовността на Общността, нейните държави-членки и Украйна да укрепят политическите и икономическите свободи, които съставляват самата основа на партньорството,

КАТО ОТЧИТАТ готовността на страните да съдействат за международния мир и сигурност и за мирното уреждане на конфликтите и да си сътрудничат за тази цел в рамките на Организацията на обединените нации и Конференцията за сигурност и сътрудничество в Европа,

КАТО ОТЧИТАТ твърдата решимост на Общността, нейните държави-членки и Украйна изцяло да приложат всички принципи и разпоредби, съдържащи се в Заключителния акт на Конференцията за сигурност и сътрудничество в Европа (КССЕ), в заключителните документи на Мадридската и Виенската конференции, в документа на Бонската конференция на КССЕ за икономическо сътрудничество, в Парижката харта за нова Европа и в Хелзинкия документ от 1992 г. на КССЕ, „Предизвикателствата на промяната“,

КАТО ПРИЗНАВАТ в този контекст, че подкрепата за независимостта, суверенитета и териториалната цялост на Украйна ще допринесе за запазване на мира и стабилността в района на Централна и Източна Европа, а също и на Европейския континент като цяло,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ обвързаността на Общността, нейните държави-членки и Украйна с Европейската енергийна харта и Декларацията на Конференцията от Люцерн от м. април 1993 г.,

УБЕДЕНИ в първостепенното значение на върховенството на закона и на зачитането на правата на човека, по-специално тези на малцинствата, на установяването на многопартийна система със свободни и демократични избори, и на икономическата либерализация, целяща въвеждането на пазарна икономика,

КАТО ВЯРВАТ, че съществува необходима връзка между пълното прилагане на партньорството, от една страна, и продължаването от Украйна на политическите, икономическите и правни реформи с оглед ефективното им провеждане, от друга страна, както и въвеждането на необходимите за сътрудничеството фактори, особено в светлината на заключенията на Бонската конференция на КССЕ,

КАТО ЖЕЛАЯТ да поощрят процеса на регионално сътрудничество в областите, попадащи в обхвата на настоящото споразумение, със съседните страни, с оглед нарастване благосъстоянието и стабилността в този регион,

КАТО ЖЕЛАЯТ да установят и развият редовен политически диалог по двустранни и международни въпроси от взаимен интерес,

КАТО ПРИЗНАВАТ И ПОДКРЕПЯТ желанието на Украйна да установи тясно сътрудничество с европейските институции,

КАТО ВЗЕМАТ ПРЕДВИД готовността на Общността да развива икономическото сътрудничество и да предоставя техническа помощ според нуждите за провеждането на икономическата реформа в Украйна,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Споразумението може да способства за постепенното сближаване между Украйна и една по-широка зона на сътрудничество в Европа и съседните региони, както и за постепенното интегриране на Украйна в отворената международна търговска система,

КАТО ОТЧИТАТ поетия от страните ангажимент за либерализиране на търговския обмен, на основата на принципите, съдържащи се в Общото споразумение за митата и търговията (ГАТТ), изменено от Уругвайския кръг,

КАТО СЪЗНАВАТ нуждата от подобряване на условията, оказващи влияние на търговията и инвестициите, а също и на условията в такива области като създаването на дружества, трудовата заетост, предоставянето на услуги и движението на капитали,

КАТО ПРИВЕТСТВАТ И ПРИЗНАВАТ значението на усилията на Украйна да извърши преход от планова икономика на страна с държавно регулирана търговия към пазарна икономика,

УБЕДЕНИ, че постоянният напредък в посока към пазарна икономика ще бъде насърчаван от сътрудничеството между страните в предвидените в настоящото споразумение форми,

УБЕДЕНИ, че настоящото споразумение ще създаде нов климат за икономическите отношения между страните, по-специално за развитието на търговията и инвестициите, които са от съществено значение за икономическото реструктуриране и технологичната модернизация,

КАТО ЖЕЛАЯТ да установят тясно сътрудничество в областта на защитата на околната среда, предвид съществуващата взаимна зависимост в тази област между страните,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че страните възнамеряват да развият сътрудничеството си в областта на гражданските науки и технологии, включително в тази на космическите изследвания, с оглед да се гарантира допълващия характер на техните дейности в тази област,

КАТО ЖЕЛАЯТ да установят сътрудничество в областта на културата и да развият обмена на информация,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Член 1

С настоящото се установява партньорство между Общността и нейните държави-членки от една страна, и Украйна от друга страна. Това партньорство има за цел:

- да предостави подходяща рамка за политическия диалог между страните, която да позволи развитието на тесни политически връзки помежду им,
- да поощри търговията и инвестициите, както и хармоничните икономически връзки между страните, с цел да създаде благоприятни условия за устойчивото им развитие,
- да предостави основа за взаимноизгодно сътрудничество в икономическата, социалната, финансовата област, в областта на гражданските науки и технологии, и културното сътрудничество,
- да подкрепи усилията на Украйна да консолидира своята демокрация, да развие икономиката си и да доведе до успешен край нейния преход към пазарна икономика.

ДЯЛ I

ОБЩИ ПРИНЦИПИ

Член 2

Спазването на демократичните принципи и на правата на човека, както са определени по-специално в Заключителния акт от Хелзинки и Парижката харта за нова Европа, а също и на принципите на пазарната икономика, съдържащи се по-конкретно в документите на Бонската конференция на КССЕ, е в основата на вътрешната и външната политика на страните, и представлява съществен компонент на партньорството и на настоящото споразумение.

сътрудничеството си в съответствие с принципите на Заключителния акт от Хелзинки и с международното право, а също и отношенията на добросъседство, и да обединят всичките си усилия, за да поощрят този процес.

С оглед на горното страните считат, че развитието на техните отношения трябва да отчита по надлежния начин желанието на Украйна да поддържа отношения на сътрудничество с останалите независими държави.

Член 3

Страните считат, че от съществено значение за бъдещото благоденствие и стабилност на региона на бившия Съветски съюз е новите независими държави, появили се след разпадането на Съюза на съветските социалистически републики (оттук нататък наричани „независимите държави“) да поддържат и развият

Член 4

Страните поемат ангажимента да предвидят, по-специално когато Украйна постигне определен напредък в процеса на икономическите реформи, по-нататъшното развитие на разпоредбите на съответните дялове от настоящото споразумение,

по-специално на дял III и член 49, с оглед установяване на зона на свободна търговия помежду им. Съветът за сътрудничество може да отправи препоръки към страните в тази връзка. Тези добавки влизат в сила само по силата на споразумение между страните, в съответствие с процедурите на всяка една от тях. Страните се консултират помежду си през 1998 г. по въпроса дали обстоятелствата, и по-специално постигнатият напредък от Украйна в реформите ѝ, ориентирани към пазарна икономика, и преобладаващите там икономически условия позволяват да се започнат преговори за създаването на зона на свободна търговия.

Член 5

Страните се задължават да разгледат заедно и по взаимно съгласие измененията, които може да се окаже, че е необходимо да бъдат внесени в която и да било част от настоящото споразумение, предвид промяна в обстоятелствата, по-специално във връзка с присъединяването на Украйна към ГАТТ. Първият преглед следва да се направи три години след влизане в сила на настоящото споразумение или когато Украйна стане договаряща се страна по ГАТТ, което събитие се случи първо.

ДЯЛ II

ПОЛИТИЧЕСКИ ДИАЛОГ

Член 6

Между страните се установява редовен политически диалог, който те възнамеряват да развият и задълбочат. Той съпътства и консолидира сближаването между Общността и Украйна, подкрепя провежданите в тази страна политически и икономически промени, и способства за създаването на нови форми на сътрудничество. Политическият диалог:

- укрепва връзките между Украйна и Общността, а по този начин и с общността на демократичните нации. Постигнатото благодарение на настоящото споразумение икономическо сближаване ще доведе до интензифициране на политическите връзки;
- довежда до по-голямо сближаване на позициите по международни въпроси от взаимен интерес, като по този начин засилва сигурността и стабилността,
- насърчава страните да си сътрудничат по въпросите на засилването на стабилността и на сигурността в Европа, на зачитането и пропагандирането на правата на човека, по-специално тези на малцинствата, и да провеждат при нужда консултации по тези въпроси.

Член 7

Когато това е необходимо, консултациите между страните се провеждат на най-високо политическо равнище.

На равнище министри политическият диалог протича в рамките на Съвета за сътрудничество, създаден по силата на член 85 или по друг повод, по взаимно съгласие, с Тройката на Европейския съюз.

Член 8

Страните въвеждат други процедури и механизми за политически диалог чрез установяване на подходящи контакти, обмен на опит и консултации, по-специално под следната форма:

- редовни срещи на висши държавни служители, представляващи Украйна, с представители на Общността,
- пълноценно използване на всички дипломатически канали между страните, включително подходящи контакти на двустранна, а така също и на многостранна основа, например по повод на срещите на ООН, КССЕ или други организации,
- редовен обмен на информация по въпроси от взаимен интерес, касаещи политическото сътрудничество в Европа,
- всякакви други средства, които могат да допринесат за консолидиране и развитие на политическия диалог.

Член 9

Политическият диалог на парламентарно равнище протича в рамките на Парламентарната комисия по въпросите на сътрудничеството, която се създава в съответствие с член 90 от настоящото споразумение.

ДЯЛ III

ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ

Член 10

1. Страните взаимно си предоставят статута на най-облагодетелствана нация, в съответствие с член 1, параграф 1 от ГАТТ.

2. Разпоредбите на параграф 1 не се прилагат спрямо:

- а) предоставени привилегии с цел създаване на митнически съюз или зона на свободна търговия, или произтичащи от създаването на такъв съюз или зона;
- б) привилегии, предоставени на някои страни в съответствие с ГАТТ и други международни споразумения в полза на развиващите се страни;
- в) привилегии, предоставени на съседни страни с оглед улесняване на граничния трафик.

Член 11

1. Страните постигат съгласие за това, че принципът на свободно транзитно преминаване на стоки е съществено условие за постигане на целите на настоящото споразумение.

В тази връзка всяка страна гарантира транзитното преминаване без ограничения, *via* или през нейната територия, на стоки с произход от митническата територия или предназначени за митническата територия на другата страна.

2. Правилата, описани в член V, параграфи 2, 3, 4 и 5 от ГАТТ се прилагат между двете страни.

3. Правилата, съдържащи се в настоящия член, се прилагат, без да накърняват което и да било друго специално правило, касаещо конкретни сектори, по-специално транспорта, или договорени между страните продукти.

Член 12

Разпоредбите на член 10, параграф 1 и член 11, параграф 2 не са приложими в течение на преходен период, изтичащ на 31 декември 1998 г. или към датата на присъединяване на Украйна към ГАТТ, ако това събитие се случи преди посочената по-горе дата, спрямо привилегиите, описани в приложение I, предоставени от Украйна на другите независими държави от деня, предшестваш датата на влизане в сила на Споразумението.

Член 13

Без да се засягат правата и задълженията, произтичащи от международните договори за временно допускане на стоки, които

обвързват двете страни, всяка страна предоставя на другата страна освобождаване от вносни митни сборове и данъци върху временно допуснатите стоки, в случаите и в съответствие с процедурите, предписани от всяка друга международна конвенция в тази област, която я обвързва, в съответствие с нейното законодателство. Следва да се държи сметка за условията, при които задълженията, произтичащи от един подобен договор, са били приети от съответната страна.

Член 14

Стоките с произход съответно от Украйна и Общността се внасят съответно в Общността и в Украйна без каквито и да било количествени ограничения, без да се засягат разпоредбите на членове 18, 21, 22 и на приложение II към настоящото споразумение, и на членове 77, 81, 244, 249 и 280 на Акта за присъединяване на Испания и Португалия към Общността.

Член 15

1. Продуктите от територията на една страна, внесени на територията на другата страна, не се подлагат, пряко или непряко, на никакви вътрешни данъци или други видове вътрешни налози, които превишават онези, които се прилагат пряко или непряко по отношение на сходни местни продукти.

2. Освен това тези продукти се ползват с не по-малко благоприятно третиране от това, което е предоставено на сходни продукти с местен произход по силата на законовите и подзаконовите актове, и изискванията, касаещи вътрешната им продажба, предлагането им за продажба, тяхната покупка, транспортиране, разпространение или използване. Разпоредбата на настоящия параграф не изключва прилагането на диференцирани вътрешни транспортни сборове, които са основани изключително на икономическата експлоатация на транспортното средство, а не върху националността на продукта.

Член 16

Следните членове на ГАТТ се прилагат *mutatis mutandis* между страните:

1. член VII, параграфи 1, 2, 3, 4а, 4б, 4г и 5;
2. член VIII;
3. член IX;
4. член X.

Член 17

Стоките се обменят между страните на пазарни цени.

Член 18

1. Когато вносът на определен продукт на територията на една от страните се увеличи до такова количество и при такива условия, които причиняват или създават опасност да причинят съществена вреда на националните производители на сходни или пряко конкурентни продукти, Общността или Украйна, в зависимост от това коя от тях е засегнатата страна, могат да предприемат подходящи мерки в съответствие със следните процедури или при следните условия.

2. Преди да предприемат някакви мерки или, веднага щом това стане възможно, в случаите, спрямо които се прилага параграф 4, Общността или Украйна, според конкретния случай, предоставя на Комитета за сътрудничество всякаква полезна информация с оглед търсене на взаимноприемливо решение за двете страни.

3. Ако в резултат на консултациите страните не постигнат съгласие в 30-дневен срок след отнасяне до Комитета за сътрудничество по действията, които следва да се предприемат, за да се поправи ситуацията, страната, поискала консултациите, е свободна да ограничи вноса на съответните продукти до такава степен и за такъв срок, каквито са необходими, за да се предотврати или поправи вредата, или да приеме други подходящи мерки.

4. При критични обстоятелства, когато закъснението рискува да причини трудно поправими вреди, страните могат да предприемат мерките преди консултациите, при условие че бъдат проведени консултации веднага след приемането на тези мерки.

5. При подбора на мерките по настоящия член страните отдават приоритетно място на онези от тях, които най-малко смущават постигането на целите на настоящото споразумение.

Член 19

Никоя разпоредба, съдържаща се в настоящия дял, и по-специално в член 18 от него, не накърнява, нито засяга по какъвто и да било начин приемането от която и да било от страните на антидъмпингови или изравнителни мерки в съответствие с член VI от ГАТТ, Споразумението по прилагането на член VI от ГАТТ, споразумението относно тълкуването и прилагането на членове VI, XVI и XXIII от ГАТТ или със съответното негово вътрешно законодателство.

Що се отнася до антидъмпинговите разследвания или тези в областта на субсидиите, всяка страна приема да разгледа предоставените данни на другата страна и да информира засегнатите страни за съществените факти и съображения, на основата на които следва да се вземе окончателно решение. Преди да наложи окончателни антидъмпингови и изравнителни митни сборове, страната се стреми да даде едно конструктивно решение на проблема.

Член 20

Споразумението не изключва възможността за прилагане на забрани или ограничения по отношение на вноса, износа или транзита на стоки, обосновани от съображения за обществен морал, обществен ред, обществена сигурност, закрила на здравето и живота на хората, животните и растенията, опазване на природните ресурси, опазване на националното богатство, имашо художествена, историческа или археологическа стойност, или закрила на интелектуалната, индустриалната и търговската собственост, нито за правила, свързани със златото и среброто. При все това тези забрани или ограничения не трябва да представляват нито средство за произволна дискриминация, нито прикрито ограничение в търговията между страните.

Член 21

Настоящият дял не се прилага за търговията с текстилни изделия, спадащи към глави 50—63 от Комбинираната номенклатура. Търговията с тези изделия се урежда с отделно споразумение, парафирано на 5 май 1993 г. и временно прилагано от 1 януари 1993 г.

Член 22

1. Търговията с продукти, обхванати от Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана, се урежда с разпоредбите на настоящия дял, с изключение на член 14, а към момента на влизане в сила — с разпоредбите на споразумение за количествени договорености по отношение на търговията със стоманени продукти на ЕОВС.

2. Създадена бе контактна група по въпросите на въглищата и стоманата, включваща представители на Общността, от една страна, и представители на Украйна, от друга страна.

Контактната група редовно обменя информация по всички въпроси, свързани с въглищата и стоманата, които представляват интерес за страните.

Член 23

Търговията с ядрени материали е подчинена на разпоредбите на специално споразумение, което следва да бъде сключено между Европейската общност за атомна енергия и Украйна.

ДЯЛ IV

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО БИЗНЕСА И ИНВЕСТИЦИИТЕ

ГЛАВА I

държава-членка, законно наети на работа в Украйна, сходно третиране с предвиденото в параграф 1, второто тире.

УСЛОВИЯ НА ТРУД

Член 24

1. При условие че се спазват разпоредбите на законите, условията и процедурите, прилагани във всяка държава-членка, Общността и държавите-членки се стремят да гарантират по отношение на украинските граждани, законно наети на работа на територията на определена държава-членка, недопускането на дискриминация, основана на националността, по отношение условията на труд, възнаграждението или освобождаването от работа, в сравнение с гражданите на тази държава-членка.

2. При условие че се спазват разпоредбите на законите, условията и процедурите, прилагани в Украйна, Украйна се стреми да гарантира по отношение на гражданите на държава-членка, законно наети на работа на територията на Украйна, недопускането на дискриминация, основана на националността, по отношение условията на труд, възнаграждението или освобождаването от работа, в сравнение с нейните собствени граждани.

Член 25

Координиране на социалното осигуряване

Страните сключват споразумения с цел:

1. да приемат, при условие че бъдат спазени условията и редът, прилагани във всяка държава-членка, необходимите разпоредби за координация на системите за социално осигуряване на работниците с украинско гражданство, законно наети на работа на територията на определена държава-членка. Тези разпоредби гарантират по-специално:

- събирането на всички периоди на осигуряване, трудова заетост или пребиваване на споменатите по-горе работници в различните държави-членки с оглед придобиване на право на пенсия за старост, по инвалидност и на преживял съпруг и ползване на медицински грижи за самите тях,
- свободното превеждане на всички пенсии за старост на преживял съпруг, по инвалидност, за трудова злополука или за професионално заболяване, с изключение на специалните плащания, които не подлежат на предварителни вноски, по курса, прилаган по силата на законодателството на задължената държава-членка или държави-членки,

2. да приемат, при условие че бъдат спазени условията и редът, прилагани в Украйна, необходимите разпоредби за предоставяне на работниците, които са граждани на определена

Член 26

Мерките, които следва да бъдат предприети в съответствие с член 25, не трябва с нищо да засягат правата или задълженията, произтичащи от двустранни споразумения, обвързващи Украйна и държавите-членки, когато тези споразумения предвиждат по-благоприятно третиране на украинските граждани или на гражданите на държавите-членки.

Член 27

Съветът за сътрудничество разглежда въпроса за това какви съвместни усилия могат да бъдат направени, за да се контролира незаконната имиграция, като взема предвид принципа и практиката на реадмисията.

Член 28

Съветът за сътрудничество разглежда въпроса за това какви подобрения могат да бъдат направени на условията на труд на хората на бизнеса в съответствие с международните ангажменти на страните, включително на онези от тях, които са определени в документа на Бонската конференция на КССЕ.

Член 29

Съветът за сътрудничество прави препоръки във връзка с прилагането на членове 24, 27 и 28.

ГЛАВА II

УСЛОВИЯ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО УЧРЕЖДЯВАНЕТО И ДЕЙНОСТТА НА ДРУЖЕСТВА

Член 30

1. а) Общността и нейните държави-членки предоставят на учредяването на украински дружества на тяхната територия не по-малко благоприятно третиране от предоставеното на дружества на която и да било трета държава, като това се прави в съответствие с тяхното законодателство и тяхната нормативна уредба.

б) Без да се засягат резервите, изброени в приложение IV, Общността и нейните държави-членки предоставят на

филиалите на украински дружества, установени на тяхната територия, не по-малко благоприятно третиране от онова, което е предоставено на техните собствени дружества, като това се прави в съответствие с тяхното законодателство и тяхната нормативна уредба.

- в) Общността и нейните държави-членки предоставят на клоновете на украински дружества, установени на тяхната територия, не по-малко благоприятно третиране от онова, което е предоставено на клоновете на дружества на която и да било трета държава, като това се прави в съответствие с тяхното законодателство и тяхната нормативна уредба.
2. а) Без да се засягат, изброени в приложение V, Украйна предоставя на установяването на дружества на Общността на нейната територия не по-малко благоприятно третиране от онова, което е предоставено на нейните собствени дружества или на дружества на която и да било трета държава, ако то е по-добро, като това се прави в съответствие с нейното законодателство и нормативна уредба.
- б) Украйна предоставя на филиалите и клоновете на дружества на Общността, установили се на нейна територия, не по-малко благоприятно третиране от онова, което тя прилага спрямо нейните собствени дружества или собствените ѝ филиали или спрямо дружества, или филиали на трета страна, ако последното е по-добро, като прави това в съответствие със своето законодателство и нормативна уредба.
3. Разпоредбите на параграфи 1 и 2 не могат да бъдат използвани, за да се заобиколи приложимото законодателство или нормативна уредба на една страна по отношение на достъпа до някои специфични сектори или дейности на филиали на дружества на другата страна, установили се на територията на първата страна.

С третирането по параграфи 1 и 2 се ползват дружествата, установили се в Общността и в Украйна съответно към датата на влизане в сила на настоящото споразумение, и дружествата, които ще се установят там след тази дата.

Член 31

1. Разпоредбите на член 30 не се прилагат за въздушния, речния и морския транспорт, без да се засягат разпоредбите на член 104.

2. Независимо от това, що се отнася до дейностите на морските агенции, предоставящи услуги за международен морски транспорт, включително дейности по използване на различни

видове транспорт при даден превоз, включващи морски преход, всяка страна разрешава на дружествата на другата страна да има търговско присъствие на нейната територия под формата на филиали или клонове, при условия на установяване и действие, не по-малко благоприятни от онези, които са предоставени на нейните собствени дружества или на филиали или клонове на дружества на която и да било трета страна, ако последните са по-добри.

Тези дейности включват, без при това да се ограничават до:

- а) предлагане на пазара и продажба на услуги за морски транспорт и свързаните с тях услуги чрез пряк контакт с клиентите, като се започне от оферирането на цената до съставянето на фактурата, независимо дали тези услуги се изпълняват или оферират от самия доставчик на услуги или от доставчиците на услуги, с които продавачът на услуги е сключил постоянни делови договорености;
- б) покупка и използване, за тяхна сметка или за сметка на техните клиенти (и препродажба на техните клиенти) на всякакви транспортни или свързани с тях услуги, включително вътрешнотранспортни услуги, независимо от използвания способ, по-специално чрез вътрешните водни пътища, автомобилните пътища и железниците, необходими за предоставянето на интегриране услуга;
- в) подготовка на транспортните документи, на митническите документи или на всеки друг документ, касаещ произхода и характера на превозваните стоки;
- г) предоставяне на търговска информация с всички средства, включително с помощта на компютризирани информационни системи и електронен обмен на данни (при условие че се спазват ограниченията с недискриминационен характер, касаещи телекомуникациите);
- д) сключване на каквато и да било търговска договореност, включително участие в капитала на дружеството и назначаване на местен персонал (или в случай на чуждестранен персонал — при условие, че се спазват съответните разпоредби на настоящото споразумение), с местна агенция за морски транспорт;
- е) организиране, от името на дружествата, на акостирането на плавателния съд или превоза на товари, когато това е необходимо.

Член 32

За целите на настоящото споразумение:

- а) „дружество на Общността“ или „украинско дружество“ означава съответно: дружество, учредено в съответствие със законодателството на дадена държава или на Украйна, чието регистрирано седалище или адрес на управление или основно място на дейност е на територията на Общността или Украйна. Независимо от това, ако само регистрирано седалище на дружеството, учредено в съответствие със законодателството на

дадена държава или Украйна, се намира съответно на територията на Общността или Украйна, то се счита за дружество на Общността или украинско дружество, ако дейността му е действително и трайно свързана съответно с икономиката на една от държавите-членки или Украйна;

- б) „дъщерно дружество“ означава дружество, което ефективно е управлявано от първото дружество;
- в) „клон“ на дружество означава предприятие, което няма правосубектност, но има вид на постоянна организация, като например разширение на дружество майка, има собствено управление и е снабдено с необходимото материално оборудване, за да води делови преговори с трети страни по такъв начин, че последните, макар и да знаят, че при нужда ще има правна връзка с дружеството майка, чието седалище се намира в чужбина, не са длъжни да преговарят пряко с дружеството майка, а могат да извършват бизнес сделки в офиса, съставляващ това разширение;
- г) „установяване“ означава правото на дружествата на Общността или на украинските дружества по буква а) да имат достъп до стопанска дейност чрез учредяване на дъщерни дружества или клонове съответно в Украйна или в Общността;
- д) „дейност“ означава осъществяването на стопанска дейност;
- е) „стопански дейности“ означава дейности с индустриален, търговски и професионален характер;
- ж) по отношение на международния морски транспорт, включително дейността по използване на различни видове транспорт за един превоз, включващи морски преход, гражданите на държавите-членки или на Украйна, установили се съответно извън Общността или Украйна, и дружества за корабплаване, установили се извън Общността или Украйна и контролирани от граждани на държава-членка или на Украйна, също се ползват от разпоредбите на настоящата глава и глава III, ако техните плавателни съдове са регистрирани в тази държава-членка или в Украйна, в съответствие с тяхното вътрешно законодателство.

Член 33

1. Независимо от всяка друга разпоредба на настоящото споразумение, няма пречка дадена страна да предприеме предпазни мерки, включително за да се гарантира защитата на инвеститорите, вложителите, притежателите на полици или лица, на които се дължи фидуциарно задължение от страна на доставчика на финансовите услуги, или за да се осигури целостта и стабилността на финансовата система. Когато тези мерки не са съобразени с разпоредбите на настоящото споразумение, те не могат да бъдат използвани, за да се избягат от задълженията на дадена страна по силата на настоящото споразумение.

2. Нищо в настоящото споразумение не бива да се тълкува като съдържащо изискване към една страна да разкрива информация за делата и сметките на индивидуалните клиенти или всякаква поверителна или защитена информация, която притежават обществените образувания.

Член 34

Разпоредбите на настоящото споразумение не засягат прилагането от всяка страна на която и да било мярка, която е необходима, за да се предотврати евентуално заобикаляне на мерките, които тя е предприела по отношение на достъпа на трети страни до нейния пазар, посредством разпоредбите на настоящото споразумение.

Член 35

1. Независимо от разпоредбите на глава I, дружество на Общността или украинско дружество, установило се съответно на територията на Украйна или на Общността, има право да наема пряко или чрез един от своите дъщерни дружества или клонове, в съответствие с действащото законодателство в страната на учредяване, съответно на територията на Украйна и Общността, граждани на държавите — членки на Общността, и на Украйна, при условие че тези лица принадлежат към основния персонал по параграф 2 и че те са наети изключително от тези дружества, дъщерни дружества или клонове. Разрешителните за престой и работа на тези лица обхващат само периода на тази трудова заетост.

2. Ръководни кадри на гореспоменатите дружества, оттук нататък наричани „организации“, са „командировани кадри“, така както са определени в буква в), и спадащи към следните категории, при условие че организацията притежава правосубектност и че съответните лица са наети от нея или са партньори там (но не в качеството на мажоритарни акционери) в продължение на минимум една година преди прехвърлянето:

а) лица, заемащи старша длъжност в организацията, чиято основна функция е да управляват институцията, под контрола или общото ръководство главно на борда на директорите или на акционерите, или на равностойни на тях, включително:

— да ръководят институцията, служба или отдел на фирмата,

— да надзирават и контролират работата на другите служители, упражняващи технически или административни функции,

— лично да наемат или освобождават или да предприемат други мерки по отношение на персонала, по силата на предоставените им правомощия;

б) лица, работещи в организацията, които притежават нестандартни познания, които са от съществено значение за обслужването, изследователското оборудване, технологиите или управлението на институцията. Оценката на такива познания може да отразява, освен специфичните познания за институцията, високо ниво на квалификация относно вида на работата или професията, които изискват специфични технически познания, включително членство в акредитирана професия;

в) „командиран кадър“ се определя като физическо лице, което работи в дадена организация на територията на една от страните и което, за целите на извършване на стопанска дейност е временно преместено на територията на другата страна; съответната организация трябва да притежава свое основно седище на стопанска дейност на територията на едната страна и командироването трябва да е към институцията на тази организация, която ефективно осъществява подобна стопанска дейност на територията на другата страна.

Член 36

1. Страните избягват да предприемат мерки или действия, които правят условията за установяване и опериране на техните дружества в по-голяма степен ограничаващи, отколкото те са били в деня, предшестващ датата на подписване на Споразумението.

2. Разпоредбите на настоящия член не засягат тези на член 44: ситуациите, обхванати от член 44, се уреждат единствено с неговите разпоредби, като се изключват всякакви други разпоредби.

3. Като действа в духа на партньорство и сътрудничество и по смисъла на разпоредбите на член 51, украинското правителство информира Общността за своите намерения да предложи ново законодателство или да приеме нова нормативна уредба, която може да направи условията за установяване или дейност в Украйна на клонове или филиали на дружества на Общността, в по-голяма степен ограничаващи, отколкото те са били в деня, предшестващ датата на подписване на настоящото споразумение. Общността може да поиска от Украйна да я запознае с проектите на законови или подзаконови разпоредби и да започне консултации по тези проекти.

4. Когато въведените нови законови или подзаконови разпоредби в Украйна крият опасност да превърнат условията за установяване на дружествата на Общността на нейна територия или за дейност на клоновете и дъщерните дружества на Общността, установили се в Украйна, в по-рестриктивни, отколкото те са били в деня, предшестващ датата на подписване на настоящото споразумение, тези законови или подзаконови разпоредби не се прилагат в течение на трите години, следващи влизането в сила на въпросния акт за филиалите и клоновете, вече установили се в Украйна към момента на това влизане в сила.

ГЛАВА III

ТРАНСГРАНИЧНА ДОСТАВКА НА УСЛУГИ МЕЖДУ ОБЩНОСТТА И УКРАИНА

Член 37

1. Страните поемат, в съответствие с разпоредбите на настоящата глава, задължението да предприемат необходимите мерки, за да разрешат постепенно доставката на услуги от дружествата на Общността или от украинските дружества, които са се установили в страна, различна от тази на лицето, за което са предназначени услугите, като това следва да се направи при отчитане на развитието на сектора на услугите в двете страни.

2. Съветът за сътрудничество прави необходимите препоръки по прилагането на параграф 1.

Член 38

Страните си сътрудничат за целите на развитието в Украйна на сектор на услугите, подчиняващ се на пазарните закони.

Член 39

1. Страните поемат задължението ефективно да прилагат принципа на неограничен достъп до международния морски пазар и трафик на търговска основа.

а) Цитираната по-горе разпоредба не накърнява правата и задълженията, произтичащи от кодекса на Организацията на обединените нации за провеждане на морски конферентни линии, така както се прилага спрямо едната или другата от страните по настоящото споразумение. Страните извън конференцията са свободни да действат на конкурентни начала с конференция, при условие че се присъединят към принципа на лоялната конкуренция на търговска основа.

б) Страните потвърждават присъединяването си към принципа на свободната конкуренция по отношение на търговията с насипни, сухи и течни продукти.

2. При прилагането на принципите на параграф 1 страните:

а) се въздържат от прилагане, считано от влизането в сила на настоящото споразумение, на клаузите за разделяне на товарите на двустранни споразумения между държава — членка на Общността, и бившия Съветски съюз;

б) се въздържат от въвеждане в бъдещите двустранни споразумения с трети страни на клаузи за разделяне на товарите, освен при изключителни обстоятелства, при които компании за морски превози на едната или другата страна по настоящото споразумение не получат по друг начин реална възможност да участват в трафик с дестинация или произход от съответната трета страна;

- в) забраняват в бъдещите двустранни споразумения клаузите за разделяне на товарите, касаещи търговията с насипните, сухи или течни продукти;
- г) премахват, от момента на влизане в сила на настоящото споразумение, всички едностранно въведени мерки, а също и административните, технически и други пречки, които биха могли да имат рестриктивен или дискриминационен ефект върху свободната доставка на услуги в международния морски транспорт.

Всяка страна *inter alia* предоставя на плавателните съдове, плаващи под флага на другата страна, не по-малко благоприятно третиране от онова, което предоставя на собствените си плавателни съдове по отношение на достъпа до пристанища, отворени за международната търговия, използването на инфраструктурата и на спомагателните морски услуги на пристанищата, а също и по отношение на свързаните с това митни сборове и данъци, митнически облекчения, определяне на места за акостиране и съоръженията за товарене и разтоварване.

Всяка страна предоставя същото третиране на плавателните съдове, използвани от граждани и дружества на другата страна, плаващи под флага на трета страна, след един преходен период, но не по-късно от 1 юли 1997 г.

3. Гражданите и дружествата на Общността, предоставящи услуги, свързани с международния морски транспорт, са свободни да предоставят международни речно-морски услуги във вътрешните води на Украйна и обратно.

Член 40

С цел да се осигури координирано развитие на транспорта между страните, което да е пригодно към търговските им потребности, условията за взаимен достъп до пазара и доставката на транспортни услуги по суша, с железопътен транспорт и по вътрешните водни пътища, а в случай че е приложимо — и на въздушен транспорт, могат да бъдат предмет на специални споразумения, договорени, когато е уместно, между страните, както е посочено в член 99 след влизането в сила на настоящото споразумение.

ГЛАВА IV

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 41

1. Разпоредбите на настоящото заглавие се прилагат, при условие че се спазват ограниченията, обосновани от съображения, свързани с обществен ред, обществената безопасност или общественото здраве.

2. Те не се прилагат за дейности, които — макар и понякога — са свързани на територията на едната или другата страна с упражняването на официална власт.

Член 42

За целите на прилагането на настоящия дял нищо в него не представлява пречка за прилагането от страните на техните законови и подзаконови разпоредби, касаещи приемането и пребиваването, трудовата заетост, условията на труд, установяването на физически лица и доставката на услуги, при условие че с това не се сведат до нула или намалят предимствата, които една от страните извлича от конкретна разпоредба на настоящото споразумение. Настоящата разпоредба не накърнява прилагането на член 41.

Член 43

Контролираните или съвместно притежавани от украински дружества и дружества на Общността също се ползват от разпоредбите на глави II, III и IV.

Член 44

Предоставеното третиране от деня, предшестваш с един месец датата на влизане в сила на съответните задължения, произтичащи от Общото споразумение по търговията с услуги (ГАТС), от едната от страните на другата страна, не е по-благоприятно по отношение на секторите или мерките, обхванати от ГАТС, от онова, което е предоставено от тази първа страна в съответствие с разпоредбите на ГАТС, като това се отнася за всеки сектор на услуги, подсектор или начин на предоставяне на услугата.

Член 45

За целите на глави II, III и IV не се държи сметка за третирането, предоставено от Общността, нейните държави-членки или Украйна по силата на поети ангажменти в споразумения за икономическа интеграция в съответствие с принципите на член V от ГАТС.

Член 46

1. Предоставеният статут на най-облагодетелствана нация в съответствие с разпоредбите на настоящото заглавие не се прилага за данъчните привилегии, които страните предоставят или ще предоставят в бъдеще на основата на споразумения, целящи да избегнат двойното облагане, или на други данъчни договорености.

2. Нищо в това заглавие не се тълкува по начин, който би попречил за приемането или прилагането от страните на която и

да било мярка, насочена към предотвратяване на укриването на данъци в съответствие с данъчните разпоредби на споразуменията, целящи да избегнат двойното данъчно облагане, на други данъчни договори или на националното данъчно законодателство.

3. Нищо в настоящото заглавие не се тълкува по начин, който пречатства държавите-членки или Украйна да правят разлика, при прилагането на съответните разпоредби на тяхното данъчно законодателство, между данъкоплатците, които не се намират в идентична ситуация, по-специално по отношение на местопребиваването си.

Член 47

Без да се засягат разпоредбите на член 35, нищо в глави II, III и IV не се тълкува като даващо право на:

— гражданите на държавите-членки или на Украйна да влизат или остават на територията на Украйна или Общността независимо в какво качество, и по-специално като акционери или

партньори на дружество, или мениджъри или служители на това дружество, или доставчици или ползватели на услуги,

— клонове или дъщерни дружества в Общността на украински дружества да наемат украински граждани пряко или чрез други на територията на Общността,

— украински клонове или дъщерни дружества на Общността да наемат граждани на държавите-членки пряко или чрез други на територията на Украйна,

— украински дружества или клонове или дъщерни дружества на украински дружества в Общността да предоставят украински граждани, които да действат за сметка и под контрола на други лица по силата на временни трудови договори,

— дружества на Общността или украински дъщерни дружества или клонове на дружества на Общността да предоставят работници, които са граждани на държавите-членки, по силата на временни трудови договори.

ДЯЛ V

ТЕКУЩИ ПЛАЩАНИЯ И КАПИТАЛ

Член 48

1. Страните поемат задължението да разрешат извършването в свободно конвертируема валута на всички плащания по текущия баланс на плащанията между лица с постоянно местопребиваване в Общността и в Украйна, доколкото сделките, които лежат в тяхната основа, са свързани със свободното движение на стоки, услуги или хора, осъществявано в съответствие с настоящото споразумение.

2. По отношение на сделките по капиталовия баланс страните осигуряват от датата на влизане в сила на настоящото споразумение свободното движение на капиталите, свързани с преките инвестиции, направени в дружества, учредени в съответствие със законодателството на страната домакин, и инвестициите, направени в съответствие с разпоредбите на глава II от дял IV, а също и ликвидацията или репатрирането на продукта на тези инвестиции, и на всяка печалба, произтичаща от тях.

3. Без да се засягат разпоредбите на параграф 2 или 5, страните се въздържат от датата на влизане в сила на настоящото споразумение от въвеждане на нови ограничения по отношение на чуждестранния обменен курс, засягащи движението на капитали и текущите плащания, свързани с това движение, между лицата с постоянно местопребиваване в Общността и Украйна, и от придаване на още по-рестриктивен характер на съществуващите договори.

4. Страните се консултират помежду си, с цел да улеснят движението на различни от упоменатите в параграф 2 капиталови форми

между Общността и Украйна, с оглед постигане целите на настоящото споразумение.

5. Въз основа на разпоредбите на този член, докато не бъде въведена пълна конвертируемост на украинската валута по смисъла на член VIII от устава на Международния валутен фонд (МВФ), Украйна може при изключителни обстоятелства да прилага рестрикции по отношение на обменния курс, свързани с отпускането или получаването на краткосрочни и средносрочни финансови кредити, доколкото тези рестрикции са и наложени при отпускането на подобни кредити и са разрешени в съответствие с нейния статут в рамките на МВФ. Те се прилагат по такъв начин, че да са във възможно най-малко противоречие с настоящото споразумение. Украйна информира в кратки срокове Съвета за сътрудничество за приемането на тези мерки и на всяка промяна в тях.

6. Без да се засягат разпоредбите на параграфи 1 и 2, когато при изключителни обстоятелства свободното движение на капитали между Общността и Украйна причинява или крие опасност да причини сериозни затруднения за прилагането на политиката, свързана с обменния курс или на валутната политика на Общността или Украйна, съответно Общността и Украйна могат да предприемат предпазни мерки по отношение на движението на капитали между Общността и Украйна в течение на период, не по-дълъг от шест месеца, ако подобни мерки са строго необходими.

ДЯЛ VI

КОНКУРЕНЦИЯ, ЗАКРИЛА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА, ИНДУСТРИАЛНАТА И ТЪРГОВСКАТА СОБСТВЕНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО В ЗАКОНОДАТЕЛНАТА ОБЛАСТ

Член 49

1. Страните се договарят да коригират или отстранят, като прилагат собствените си закони за конкуренцията или по друг начин, рестрикциите по отношение на конкуренцията, дължащи се на предприятията или на намеса на държавата, доколкото те могат неблагоприятно да засегнат търговския обмен между Общността и Украйна.
2. За да постигнат целите по параграф 1:
 - 2.1. Страните следят за приемането и прилагането на законите, касаещи рестрикциите в областта на конкуренцията, практикувани от предприятията, намиращи се под тяхна юрисдикция.
 - 2.2. Страните се въздържат от отпускане на държавни помощи, поощряващи някои предприятия или производството на стоки, попадащи в списъка на стоките от първа необходимост, така както са определени в ГАТТ, или от доставката на услуги, които изкривяват или заплашват да изкривят конкуренцията, доколкото те неблагоприятно засягат търговския обмен между Общността и Украйна.
 - 2.3. По искане на една от страните другата страна предоставя информация за собствените си схеми за подпомагане или за някои конкретни случаи на държавни помощи. Не следва да се предоставя никаква информация, обхвана със законодателните разпоредби на страните в областта на опазването на професионалната или търговската тайна.
 - 2.4. В случай на държавен монопол с търговски характер страните обявяват своята готовност, считано от четвъртата година след датата на влизане в сила на настоящото споразумение, да гарантират, че няма да се прилага дискриминация между гражданите на страните по отношение на условията, при които стоките се предоставят или пускат на пазара.
 - 2.5. Що се отнася до държавните предприятия или предприятия, на които държавите-членки или Украйна предоставят изключителни права, страните заявяват своята готовност, считано от четвъртата година след датата на влизане в сила на настоящото споразумение, да направят така, че да не бъде приета или запазена никаква мярка, нарушаваща търговския обмен между Общността и Украйна до степен, която противоречи на съответните интереси на страните. Тази разпоредба не е пречка за изпълнението от юридическа или фактическа гледна точка на специфичните задачи, възложени на тези предприятия.
 - 2.6. Периодът, определен в параграфи 2.4 и 2.5, може да бъде удължен със съгласието на страните.

3. В рамките на Комитета за сътрудничество могат да бъдат проведени консултации по искане на Общността или Украйна относно рестрикциите или нарушаването на конкуренцията, на които се позовават параграфи 1 и 2, а също и относно прилагането на техните правила за конкуренцията, при условие че се спазват ограниченията, наложени със законите за разпространяването на информация, поверителността и професионалната тайна. Консултациите могат също така да включват въпроси на тълкуването на параграфи 1 и 2.

4. Страните с опит в прилагането на правилата за конкуренцията се стремят да предоставят на другите страни, при поискване и в рамките на наличните ресурси, техническа помощ при разработката и прилагането на правилата за конкуренцията.

5. Горепосочените разпоредби по никакъв начин не засягат правата на страните да прилагат адекватни мерки, в частност предвидените в член 19, за да поправят всяко нарушаване на търговията със стоки и услуги.

Член 50

1. В съответствие с разпоредбите на настоящия член и на приложение III, Украйна продължава да подобрява защитата на правата на интелектуална, индустриална и търговска собственост с цел осигуряване, до края на петата година след влизането в сила на настоящото споразумение, на равнище на закрила, сходно със съществуващото в Общността, включително средствата, предвидени за осигуряване спазването на тези права.

2. В края на петата година след влизането в сила на настоящото споразумение Украйна се присъединява към многостранните конвенции в областта на интелектуалната, индустриалната и търговската собственост, на които се позовава параграф 1 от приложение III, по които държавите-членки са страни или които фактически се прилагат от държавите-членки в съответствие със съответните разпоредби на същите конвенции.

Член 51

1. Страните признават, че съществено условие за укрепване на икономическите връзки между Украйна и Общността е сближаването на действащото и бъдещото украинско законодателство с това на Общността. Украйна се стреми да направи всичко необходимо, за да приведе постепенно законодателството си в съответствие със законодателството на Общността.

2. Сближаването на законодателството се разпростира по-специално спрямо следните области: митническо законодателство, дружествено право, банково право, дружествено счетоводство

и данъчно облагане, интелектуална собственост, защита на трудещите се на работното място, финансови услуги, правила на конкуренцията, обществени поръчки, опазване на здравето и живота на хората, животните и растенията, околна среда, защита на потребителите, непряко данъчно облагане, технически правила и стандарти, закони и подзаконова нормативна уредба в областта на ядрената енергетика, транспорт.

3. Техническата помощ, която Общността оказва на Украйна в зависимост от нуждите, при прилагането на тези мерки може по-специално да включва:

- обмен на експерти,
- бързо предоставяне на информация, по-специално в областта на законодателството,
- организиране на семинари,
- дейности по обучение,
- съдействие при превода на законодателството на Общността във съответните области.

ДЯЛ VII

ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 52

1. Общността и Украйна установяват икономическо сътрудничество, поставящо си за цел да допринесе в процеса на икономическо реформиране и възстановяване и устойчиво развитие на Украйна. Това сътрудничество укрепва и развива икономическите връзки в интерес на двете страни.

2. Политиките и другите мерки са насочени към поощряване на икономическите и социалните реформи и реструктурирането на икономическата система на Украйна; те се вдъхват от принципите на устойчивост и хармонично социално развитие, и включват в себе си също така съображения, свързани с околната среда.

3. За тази цел сътрудничеството се съсредоточава върху индустриалното сътрудничество, насърчаването и закрилата на инвестициите, обществените поръчки, стандартите и оценките за съответствие, сектора на минното дело и суровините, науката и технологиите, образованието и професионалното обучение, земеделието и агроиндустриалния сектор, енергетиката, гражданската ядрена енергетика, околната среда, транспорта, въздушното пространство, телекомуникациите, финансовите услуги, прането на пари, валутната политика, регионалното развитие, социалното сътрудничество, туризма, малките и средни предприятия, информацията и комуникациите, защитата на потребителите, митниците, статистическото сътрудничество, икономиката и борбата с наркотиците.

4. Специално внимание се отделя на мерките, които са в състояние да насърчат сътрудничеството между независимите държави и останалите съседни страни, с цел да се стимулира хармоничното развитие на региона.

5. При нужда икономическото сътрудничество и другите форми на сътрудничество, предвидени в настоящото споразумение, могат да бъдат подкрепени с техническа помощ от страна на Общността,

предвид съответния регламент на Съвета на Европейския съюз, приложим по отношение на техническата помощ за независимите държави, договорените приоритети в ориентировъчната програма за техническата помощ на Общността за Украйна и предвидените в нея координационни процедури и процедури по прилагането ѝ.

6. Съветът за сътрудничество формулира препоръки във връзка с развитието на сътрудничеството в областите по параграф 3.

Член 53

Индустриално сътрудничество

1. Сътрудничеството си поставя за цел по-специално да насърчи:

- развитието на търговските връзки между икономическите субекти на двете страни, например по отношение на трансфера на технологии и на ноу-хау,
- участието на Общността в усилията, полагани от Украйна за реструктуриране и техническо усъвършенстване на своята индустрия,
- подобряването на управлението,
- разработката на подходящи търговски правила и практики, включително маркетинга на продуктите,
- опазването на околната среда,
- приваждането на структурата на индустриалното производство в съответствие с нормите на една напреднала пазарна икономика,
- конверсията на военнопромишления комплекс.

2. Разпоредбите на настоящия член не накърняват прилагането на правилата на Общността за конкуренцията по отношение на предприятията.

Член 54

Поощряване и закрила на инвестициите

1. Предвид съответните правомощия и компетентности на Общността и на нейните държави-членки, сътрудничеството има за цел да създаде благоприятен инвестиционен климат както по отношение на националните, така и по отношение на чуждестранните инвестиции, по-специално чрез осигуряване на по-добри условия за закрила на инвестициите, трансфер на капитали и обмен на информация относно възможностите за инвестиции.

2. Сътрудничеството по-специално цели да насърчи:

- сключването, когато това е необходимо, между държавите-членки и Украйна на споразумения за поощряване и закрила на инвестициите,
- сключването, когато това е необходимо, между държавите-членки и Украйна на споразумения, целящи да се избегне двойното данъчно облагане,
- създаването на благоприятни условия за привличане на чуждестранни инвестиции в украинската икономика,
- изработването на закони и създаването на стабилни и адекватни условия за бизнес, и обмена на информация за законите и подзаконовите разпоредби, и административните практики в областта на инвестициите,
- обмена на информация за възможностите за инвестиции в рамките, между другото, на търговски панаири, изложения, търговски седмици и други форуми.

Член 55

Обществени поръчки

Страните си сътрудничат за поощряване на откритата конкуренция при възлагането на поръчки за стоки и услуги, по-специално посредством покани за участие в тръжни процедури.

Член 56

Сътрудничество в областта на стандартите и оценката за съответствие

1. Сътрудничеството между страните има за цел да поощри съобразяването с международните критерии, принципи и насоки, които те следват в областта на качеството, да улесни взаимното признаване в областта на съответствието, както и да повиши качеството на украинските продукти.

2. За тази цел страните се стремят:

- да насърчат подходящо сътрудничество със специализираните организации и институции в тези области,
- да насърчат използването на техническите правила на Общността и прилагането на европейските норми и процедури за оценка на съответствието,
- да създадат условия за обмен на опит и техническа информация в областта на управлението на качеството.

Член 57

Минно дело и суровини

1. Страните имат за цел да постигнат ръст на инвестициите и на търговския обмен в минното дело и в областта на добива на суровини.

2. Сътрудничеството се съсредоточава по-специално върху следните области:

- обмен на информация за развитието на минното дело и сектора на цветните метали,
- установяване на правна рамка за сътрудничеството,
- търговски въпроси,
- разработване на законодателни и други мерки в областта на опазването на околната среда,
- професионално обучение,
- безопасност в минната промишленост.

Член 58

Сътрудничество в областта на науката и технологиите

1. Страните поощряват, в свой взаимен интерес, сътрудничеството в областта на гражданското изследователско и технологично развитие, и като вземат предвид наличните ресурси — подходящ достъп до съответните техни програми, при условие че е осигурена ефективна и достатъчна закрила на правата на интелектуална, индустриална и търговска собственост.

2. Сътрудничеството в областта на науката и технологиите обхваща:

- обмена на научна и технологична информация,
- съвместното изследователско и технологично развитие,
- дейността по професионално обучение и програмите за мобилност, предназначени за научни работници, изследователи и технически специалисти от двете страни, работещи в областта на изследователското и технологично развитие.

Когато това сътрудничество се извършва в рамките на образователни дейности и/или професионално обучение, то трябва да съответства на разпоредбите на член 59.

На основата на взаимно съгласие, страните могат да се включат в други форми на сътрудничество в областта на науката и технологиите.

В рамките на тези дейности по сътрудничество специално внимание се отделя на устройването на нови работни места на научните работници, инженерите, изследователите и техническите специалисти, които участват или са участвали в изследователска работа и/или производство на оръжия за масово поразяване.

3. Сътрудничеството по линия на този член се осъществява при условия, които подлежат на специално договаряне и сключване в съответствие с приетите от всяка една от страните процедури и които определят между другото подходящи разпоредби в областта на правото на интелектуална, индустриална и търговска собственост.

Член 59

Образование и обучение

1. Страните си сътрудничат с цел издигане на равнището на общото образование и на професионалната квалификация в Украйна както в публичния, така и в частния сектор.

2. Сътрудничеството се съсредоточава по-специално в следните области:

- издигане равнището на системите за висше образование и обучение в Украйна, включително на системата за сертификация на висшите учебни заведения и на дипломите за висше образование,
- професионално обучение на кадри и държавни служители от държавния и частния сектор в приоритетни области, които подлежат на определяне,
- сътрудничество между учебните заведения и между учебните заведения и предприятията,
- мобилност на преподавателите, дипломантите, административния персонал, младите научни работници и изследователи, и на младите хора,
- насърчаване преподаване в областта на европеистиката в съответните институции,
- преподаване на езиците на Общността,
- следдипломна квалификация за конферентни преводачи,
- професионална квалификация на журналисти,
- професионална квалификация на преподаватели.

3. Възможното участие на една страна в различни образователни програми и програми за професионална квалификация на другата страна може да се предвиди в съответствие със съответните техни

процедури, като при нужда се създават институционална рамка и програми за сътрудничество, въз основа участие на Украйна в програмата „Темпус“ на Общността.

Член 60

Земеделие и промишлено земеделие

В тази област сътрудничеството има за цел да насърчи аграрната реформа, модернизацията, приватизацията и реструктурирането на земеделието, промишленото земеделие и услугите в Украйна, да развие национални и международни пазари за украинските продукти при условия, осигуряващи опазването на околната среда, предвид нуждата от повишаване безопасността на снабдяването с хранителни продукти. Страните имат за цел също да сближат постепенно украинските стандарти с техническата нормативна уредба на Общността, касаеща промишлените и земеделските хранителни продукти, включително санитарните и фитосанитарните стандарти.

Член 61

Енергетика

1. Сътрудничеството се вписва в рамките на принципите на пазарната икономика и на Европейската енергийна харта, и се развива на фона на перспективата за постепенно интегриране на енергийните пазари в Европа.

2. Сътрудничеството включва следните области:

- въздействие върху околната среда на производството и потреблението на енергия, с цел избягване и свеждане до минимум екологичните вреди в резултат на тези дейности,
- повишаване качеството и безопасността на доставката на енергия, включително разнообразяване на кръга на доставчиците, по икономически и екологично съобразен начин,
- изработване на енергийна политика,
- усъвършенстване управлението и нормативната уредба на енергийния сектор в съответствие с пазарната икономика,
- въвеждане на определен набор институционални, правни, данъчни и други условия, необходими за поощряване на обмена и инвестициите в областта на енергетиката,
- насърчаване на енергоспестяването и на енергийната ефективност,
- модернизация, развитие и разнообразяване на енергийната инфраструктура,
- усъвършенстване на технологиите за доставки и крайно потребление, независимо от вида на използваната енергия,

— управление и техническо обучение в енергийния сектор.

Член 62

Сътрудничество в областта на гражданския ядрен сектор

1. Предвид съответните правомощия и компетентности на Общността и на нейните държави-членки, сътрудничество в областта на гражданския ядрен сектор се осъществява чрез изпълнението на специални споразумения за търговията с ядрени материали, ядрената безопасност и термоядрения синтез и в съответствие с законите процедури на всяка страна.

2. Страните си сътрудничат, включително на международни форуми, при разрешаване на проблеми, възникнали вследствие Чернобилската авария; това сътрудничество обхваща по-специално следните аспекти:

- съвместно изследване на научните проблеми, свързани с аварията в Чернобил,
- борба с радиоактивното заразяване на въздуха, почвата и водите,
- контрол и наблюдение на радиоактивността на околната среда,
- справяне с извънредни ядрени и/или радиоактивни ситуации,
- обеззаразяване на радиоактивно замърсената почва и отработка на ядрените отпадъци,
- медицински проблеми, свързани с въздействието на ядрени инциденти върху здравето на населението,
- разрешаване на проблема с безопасността, свързан с разрушаването на четвъртия реактор на централата в Чернобил,
- икономически и административни аспекти на усилията за преодоляване на последиците от аварията,
- обучение в областта на предотвратяването и смекчаването на ядрените инциденти,
- научно-технологични аспекти на действията, насочени към преодоляване последиците на аварията в Чернобил,
- други области, след получаване съгласието на страните.

Член 63

Околна среда

1. В духа на Европейската енергийна харта и на Декларацията на Конференцията от Люцерн от 1993 г., страните развиват и укрепват сътрудничеството си в областта на околната среда и здравето на човека.

2. Сътрудничеството има за цел да се бори с влошаването на качеството на околната среда, и по-специално:

- ефективно наблюдение на замърсяването и оценка на околната среда; информационна система за състоянието на околната среда,
 - борба с местното, регионално и трансгранично замърсяване на въздуха и водата,
 - оздравяване на околната среда,
 - устойчиво, ефикасно и екологично ефективно производство и потребление на енергията; обезопасяване на промишлените съоръжения,
 - категоризиране и безопасна работа с химически вещества,
 - качество на водите,
 - редуциране, рециклиране и безопасно отстраняване на отпадъците, прилагане на Базелската конвенция,
 - въздействие на земеделието върху околната среда, ерозиране на почвата, химическо замърсяване,
 - съхранение на горския фонд,
 - запазване на биологичното многообразие, на защитените зони и устойчиво използване и управление на биологичните ресурси,
 - териториално планиране, включително в областта на строителството и градоустройството,
 - използване на икономически и фискални инструменти,
 - промени в глобалния климат,
 - образование и запознаване с проблемите на околната среда,
 - прилагане на Конвенцията от Еспо за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст.
3. Сътрудничеството се осъществява по-специално чрез:
- планиране на управлението на бедствия и други спешни ситуации,
 - обмен на информация и специалисти, включително в областта на трансфера на чисти технологии и надеждното и екологично съобразното използване на биотехнологиите,
 - съвместна изследователска дейност,
 - привеждане на законодателството в съответствие със стандартите на Общността,
 - сътрудничество на регионално равнище, включително в рамките на Европейската агенция за околната среда, и в международен план,
 - разработване на стратегии, по-специално по отношение на глобалните и климатични проблеми, а също и с оглед постигане на устойчиво развитие,
 - проучвания за въздействие върху околната среда.

Член 64**Транспорт**

Страните развиват и укрепват сътрудничеството помежду си в областта на транспорта.

Това сътрудничество, между другото, има за цел да се реструктурират и модернизират транспортните системи и мрежи в Украйна, и да се развие и осигури при нужда съвместимостта на транспортните системи в контекста на постигане на по-глобална транспортна система.

Сътрудничеството обхваща по-специално:

- модернизация на управлението и експлоатацията на автомобилния транспорт, железниците, пристанищата и летищата,
- модернизация и развитие на пътната, железопътната, пристанищната, летищната и водната навигационна инфраструктура, включително модернизация на главните пътни артерии от взаимен интерес и на трансевропейските връзки за горепосочените транспортни способности,
- поощряване и развитие на комбиниран транспорт,
- поощряване на съвместни изследователски и развойни програми,
- подготвяне на законодателната и институционална рамка за разработване и прилагане на политиката, включително приватизация на транспортния сектор.

Член 65**Космос**

Като държат сметка за съответните компетентности на Общността, държавите-членки и Европейската космическа агенция, страните насърчават, когато това е целесъобразно, дългосрочното сътрудничество в областта на изследователската, развойната дейност и търговското приложение в гражданското въздухоплаване. Страните отделят специално внимание на инициативите, които пълноценно използват взаимното допълване на съответните техни дейности, свързани с въздушното пространство.

Член 66**Пощенски услуги и телекомуникации**

В рамките на съответните техни правомощия и компетентности, страните разширяват и укрепват сътрудничеството в следните области:

- разработване на политика и основни насоки за развитието на сектора на телекомуникациите и пощенските услуги,
- формулиране на принципите на тарифната политика и маркетинга на телекомуникационните и пощенските услуги,

— поощряване разработката на проекти в областта на телекомуникационните и пощенските услуги, и привличане на инвестиции,

— повишаване ефективността и качеството на телекомуникационните и пощенските услуги, между другото чрез либерализиране на дейностите в подсекторите,

— модерно приложение на телекомуникациите, по-специално в областта на електронния трансфер на парични средства,

— управление на телекомуникационните мрежи и оптимизация на същите,

— подходяща нормативна основа за доставката на телекомуникационни и пощенски услуги и за използване на радиочестотния спектър,

— обучение в областта на телекомуникациите и пощенските услуги с оглед експлоатация в пазарни условия.

Член 67**Финансови услуги**

Сътрудничеството има за цел по-специално да улесни интегрирането на Украйна в универсално приетите системи на взаимни съглашения. Техническата помощ включва:

— развитие на банковите и финансовите услуги, развитие на общ пазар на кредитни ресурси, интегриране на Украйна в универсално приета система на съглашения,

— развитие в Украйна на данъчна система и на нейните институции, обмен на опит и обучение на персонала,

— развитие на застрахователните услуги, което би създавало между другото благоприятна рамка за участието на дружествата на Общността в учредяването на смесени дружества в застрахователния сектор в Украйна, а също и развитие на експортните застрахователни кредити,

— това сътрудничество способства по-специално за развитието на отношенията между Украйна и държавите-членки в сектора на финансовите услуги.

Член 68**Пране на пари**

1. Страните се съгласяват, че е необходимо да положат усилия и да си сътрудничат за предотвратяване използването на техните финансови системи за пране на облагите от престъпни дейности като цяло и от незаконен трафик на наркотици по-специално.

2. Сътрудничеството в тази област включва административна и техническа помощ с оглед приемане на подходящи стандарти за борба с прането на пари, сравними с приетите в тази област от Общността и международните форуми в тази област, и по-специално Групата за защита на финансовата система (FATF).

Член 69

Валутна политика

По искане на украинските органи Общността предоставя техническа помощ, за да подпомогне усилията на Украйна за създаване и укрепване на собствената ѝ валутна система и за въвеждане на нова парична единица, която ще се превърне в конвертируема валута, и за постепенно пригаждане на нейните политики към тези на европейската валутна система. Това включва неофициален обмен на информация за принципите и начина на действие на европейската валутна система.

Член 70

Регионално развитие

1. Страните укрепват сътрудничество в областта на регионалното развитие и териториалното планиране.

2. За тази цел те насърчават обмена на информация между националните, регионалните и местните власти относно регионалното развитие и устройството на територията, а също и относно методите за формулиране на регионалните политики, касаещи по-специално развитието на регионите, намиращи се в неизгодна позиция.

Те насърчават също така преките контакти между съответните региони и публичните организации, отговарящи за планирането на регионалното развитие, с цел между другото да обменят опит по отношение на методите и способите за поощряване на регионалното развитие.

Член 71

Социално сътрудничество

1. В областта на здравословните и безопасни условия на труд страните развиват сътрудничеството помежду си с цел повишаване на нивото на защитеност на здравето и безопасността на работниците.

Сътрудничеството включва предимно:

- образование и обучение по въпроси на здравето и безопасността на труда, с отделяне на специално внимание на високорисковите сектори на дейност,
- разработване и насърчаване на превантивни мерки за борба с професионалните заболявания и други трудови заболявания,

— предотвратяване на основните опасности от аварии и управление на токсичните химикали,

— изследователска дейност за разработване на научна база по отношение работната среда и здравословните и безопасни условия на труд.

2. По отношение заетостта сътрудничеството включва предимно техническа помощ за:

— оптимизиране на пазара на труда,

— модернизация на услугите на трудовата борса и съответните консултантски услуги,

— планиране и управление на програмите за реструктуриране,

— насърчаване на местните служби за заетост,

— обмен на информация за програмите за гъвкава заетост, включително тези, които стимулират частната практика и насърчават предприемачеството.

3. Страните обръщат специално внимание на сътрудничеството в областта на социалната защита, която между другото включва сътрудничество в планирането и осъществяването на реформи в социалната защита в Украйна.

Тези реформи целят да развият в Украйна методи за защита, които са характерни за пазарните икономики и включват всички направления на дейност на социалното осигуряване.

Член 72

Туризъм

Страните укрепват и развиват сътрудничеството помежду си, което включва:

— улесняване на туристическия обмен,

— осигуряване на сътрудничество между официалните органи в туризма,

— увеличаване на информационния поток,

— обмен на ноу-хау,

— проучване на възможностите за организиране на съвместни действия,

— осигуряване на обучение за целите на развитието на туризма.

Член 73

Малки и средни предприятия

1. Страните целят да развият и заздравяват малките и средни предприятия, и да стимулират сътрудничеството между МСП на Общността и на Украйна.

2. Сътрудничеството включва технологична помощ, по-специално в следните области:

- разработване на законодателна рамка за малките и средни предприятия,
- разработване на подходяща инфраструктура (агенция за подпомагане на малките и средни предприятия, комуникации, подпомагане създаването на фонд за малките и средните предприятия),
- разработване на технологични паркове.

Член 74

Информация и комуникация

Страните поощряват разработването на съвременни методи за обработка на информацията, касаеща по-конкретно медиите, и създават условия за ефикасен обмен на информация. Приоритетно значение се отдава на програмите, имащи за цел да предоставят на широката общественост основна информация за Общността и Украйна, включително — когато това е възможно — взаимен достъп до базите данни при зачитане на правата, свързани с интелектуалната собственост.

Член 75

Защита на потребителите

Страните установяват тясно сътрудничество, насочено към постигане на съвместимост на системите им за защита на потребителите. Това сътрудничество включва по-специално предоставяне на опит в областта на законодателните и институционалните реформи, въвеждане на постояннодействащи системи за взаимно осведомяване за опасни продукти, подобряване на информацията, предоставяна на потребителите, по-специално по въпросите на цените, характеристиките на предлаганите продукти и услуги, обучителните дейности, предназначени за чиновниците в администрацията и за останалите представители на интересите на потребителите, развитието на обмена на опит между представителите на интересите на потребителите и увеличаване съвместимостта на политиките за защита на потребителите.

Член 76

Митници

1. Сътрудничеството има за цел да осигури спазването на всички разпоредби, които предстои да бъдат приети в областта на лоялната търговия, и да се постигне хармонизирането на митническата система на Украйна с тази на Общността.

2. Сътрудничеството включва по-конкретно следните области:

- обмен на информация,

— усъвършенстване на методите на работа,

— въвеждане на Комбинираната номенклатура и на единния административен документ,

— взаимовръзката между транзитните системи на Общността и Украйна,

— опростяване на контрола и формалностите при превоза на стоки,

— подкрепа за въвеждането на съвременни митнически информационни системи,

— организиране на семинари и на обучения.

3. Без да се засягат други форми на сътрудничество, предвидени в настоящото споразумение, по-специално в член 79, взаимното подпомагане по митнически въпроси между административните органи на страните се урежда с разпоредбите на приложения към настоящото споразумение протокол.

Член 77

Сътрудничество в областта на статистиката

Сътрудничеството в тази област има за цел установяването на ефикасна система за статистика, която да предоставя необходимите надеждни статистически данни, за да се подкрепи и наблюдава процесът на икономически реформи и да допринесе за развитието на частните предприятия в Украйна.

Страните по-специално си сътрудничат в следните области:

— адаптиране на украинската система за статистика към международните методи, стандарти и класификация,

— обмен на статистически данни,

— предоставяне на необходимите макро- и микроикономически статистически данни за осъществяването и управлението на икономическите реформи.

Общността предоставя за тази цел техническа помощ на Украйна.

Член 78

Икономика

Страните улесняват процеса на икономическа реформа и координирането на икономическите политики по пътя на сътрудничество, насочено към подобряване разбирането

за основните механизми на техните съответни икономики и изработване и осъществяване на икономическата политика в пазарните икономики. За тази цел страните обменят информация за макроикономическите резултати и перспективи.

Общността предоставя техническа помощ с оглед:

- подпомагане Украйна в процеса на икономическа реформа чрез предоставяне на специализирани съвети и техническа помощ,
- насърчаване сътрудничеството между икономистите, за да се ускори предаването на необходимото ноу-хау за формулиране на икономическите политики и за да се осигури широко разпространение на резултатите от изследванията, свързани с политиките.

Член 79

Наркотици

В рамките на съответните свои правомощия и компетентности страните си сътрудничат с оглед повишаване ефективността на политиките и мерките за борба с незаконното производство, предлагане и трафик на наркотици и психотропни вещества, включително за предотвратяване на отклоняването на химични прекурсори, а също и с оглед насърчаване превенцията и намаляването на търсенето на наркотици. Сътрудничеството в тази област се основава на взаимни консултации и тясна координация между страните по отношение на приетите цели и стратегии в различните области, свързани с борбата с наркотиците.

ДЯЛ VIII

КУЛТУРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 80

Страните се задължават да поощряват, насърчават и улесняват сътрудничеството в областта на културата. При нужда програмите за сътрудничество в областта на културата, съществуващи в Общността, или тези на една или повече нейни държави-членки могат да бъдат обект на сътрудничество, като е възможно и разработването на други дейности от взаимен интерес.

ДЯЛ IX

ФИНАНСОВО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 81

С оглед постигане на целите на настоящото споразумение и в съответствие с членове 82, 83 и 84 Украйна се ползва с временна финансова помощ, която ѝ се отпуска от Общността посредством технологична помощ под формата на субсидии, с цел ускоряване процеса на икономическа реформа.

Член 82

Тази финансова помощ се покрива с мерките, предвидени в рамките на програмата „Tacis“ и отнасящия се до нея регламент на Съвета.

Член 83

Целите и областите на финансово подпомагане от страна на Общността се определят в индикативна програма, отразяваща установените приоритети, която следва да бъде одобрена от двете страни, при отчитане нуждите на Украйна, капацитета на различните сектори за усвояване на отпуснатите средства и напредъка на реформите. Страните информират Съвета за сътрудничество за това.

Член 84

С цел да се даде възможност за оптимално използване на наличните ресурси, страните следят вноските в рамките на технологичната помощ от страна на Общността да се правят в тясно сътрудничество с тези от други източници, като например държавите-членки, трети страни, и международните организации, като например Международната банка за възстановяване и развитие и Европейската банка за възстановяване и развитие, а също и Програмата за развитие на Организацията на обединените нации (ПРООН) и Международния валутен фонд.

ДЯЛ X

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ, ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**Член 85**

Създава се Съвет за сътрудничество, който наблюдава изпълнението на настоящото споразумение. Съветът се събира на ниво министри веднъж годишно и всеки път, когато обстоятелствата налагат това. Той разглежда важните въпроси, които възникват в рамките на споразумението, а също и всички други двустранни и международни въпроси от взаимен интерес, с цел постигане на целите на настоящото споразумение. Съветът за сътрудничество може също така да прави подходящи предложения по взаимно съгласие между двете страни.

Член 86

1. Съветът за сътрудничество се състои от една страна от членовете на Съвета на Европейския съюз и членовете на Комисията на Европейските общности, а от друга страна — от членовете на украинското правителство.
2. Съветът за сътрудничество приема свой вътрешен правилник.
3. Председателството на Съвета за сътрудничество се осигурява посредством редуване на представител на Общността с член на украинското правителство.

Член 87

1. Съветът за сътрудничество бива подпомаган при изпълнение на функциите му от Комитет за сътрудничество, съставен от една страна от представители на членовете на Съвета на Европейския съюз и на членовете на Комисията на Европейските общности, а от друга страна — от представители на украинското правителство, обикновено на ниво висши държавни служители. Председателството на Комитета за сътрудничество се осигурява на алтернативен принцип от Общността и от Украйна.

Съветът за сътрудничество определя в своя вътрешен правилник задълженията на Комитета за сътрудничество, които се заключават в подготовка на заседанията на Съвета за сътрудничество, а също и начина на работа на този комитет.

2. Съветът за сътрудничество може да делегира всички или част от своите компетентности на Комитета за сътрудничество, който ще осигури приемствеността между заседанията на Съвета за сътрудничество.

Член 88

Съветът за сътрудничество може да реши да създаде каквото и да било друг комитет или орган, който може да го подпомогне при изпълнението на неговите задължения, и определя състава, задълженията и начина на работа на тези комитети или органи.

Член 89

При разглеждането на въпрос, възникнал в рамките на настоящото споразумение, във връзка с разпоредба, препращаща към член от ГАТТ, Съветът за сътрудничество във възможно най-висока степен взема под внимание общоприетото тълкуване, което се дава на въпросния член от ГАТТ от договарящите се страни по ГАТТ.

Член 90

Създава се Парламентарна комисия за сътрудничество, която е форум за срещи и диалог между членовете на украинския парламент и тези на Европейския парламент. Тази комисия се събира съгласно определена от самата нея периодичност.

Член 91

1. Парламентарната комисия за сътрудничество е съставена от една страна от членове на Европейския парламент, а от друга страна — от членове на украинския парламент.
2. Парламентарната комисия за сътрудничество приема свой вътрешен правилник.
3. Председателството на Парламентарната комисия за сътрудничество се осигурява посредством редуване на Европейския парламент и украинския парламент по ред, който следва да бъде определен във вътрешния ѝ правилник.

Член 92

Парламентарната комисия за сътрудничество може да поиска от Съвета за сътрудничество да ѝ предостави всякаква информация, която би била от полза във връзка с прилагането на настоящото споразумение. Съветът за сътрудничество ѝ предоставя исканата информация.

Парламентарната комисия за сътрудничество бива информирана за препоръките на Съвета за сътрудничество.

Парламентарната комисия за сътрудничество може да отправя препоръки към Съвета за сътрудничество.

Член 93

1. В рамките на настоящото споразумение всяка страна се ангажира да осигури достъпа на физическите и юридическите лица на другата страна, без прилагане на дискриминация спрямо собствените ѝ граждани, до компетентните съдилища и административни органи на страните, за да защитят своите индивидуални и имуществени права, включително онези, които са свързани с интелектуална, индустриална и търговска собственост.

2. В рамките на съответните свои правомощия страните:

- насърчават прибягването до арбитраж за уреждане на спорове, произтичащи от търговски сделки и сделки по линия на сътрудничеството, сключени от икономическите субекти на Общността и тези на Украйна,
- се договарят, че когато даден спор е отнесен до арбитраж, всяка страна по спора може, освен ако правилата на изборния от страните арбитражен център не предвиждат друго, да избере свой собствен арбитър, независимо от неговата националност, и че третият арбитър или единственият арбитър може да бъде гражданин на трета страна,
- препоръчват на своите икономически субекти да изберат по взаимно съгласие приложимия закон спрямо техните договори,
- насърчават прибягването до арбитражните правила, изработени от Комисията на Организацията на обединените нации по международно търговско право (Унситрал) и до арбитраж от страна на всеки център на държава, подписала Конвенцията за признаване и изпълнение на чуждестранни арбитражни решения, подписана в Ню Йорк на 10 юни 1958 г.

Член 94

Нищо в споразумението не е пречка за една страна да предприеме мерките:

- a) които тя счете за необходими, за да предотврати разпространението на информация, която противоречи на нейните основни интереси, отнасящи се до сигурността;
- b) когато се отнасят до производството на или търговията с оръжия, муниции или боеприпаси или до изследване, разработване или производство, необходими за отбраната, при условие че тези мерки не накърняват изискванията за лоялна конкуренция, по отношение продуктите, които не са изрично предназначени за военни цели;
- в) в случай на сериозни вътрешни безредия, които смущават реда и законността, по време на война или на сериозно международно напрежение, които съставляват заплаха от война или с цел да изпълнява поетите задължения за поддържане мира и международната сигурност;
- г) които тя счита, че са необходими, за да може да спази своите международни задължения и ангажименти във връзка с контрола върху индустриални стоки и технологии с двойна употреба.

Член 95

1. В областите, обхванати с настоящото споразумение и без да се накърнява която и да било специална разпоредба, съдържаща се в него:
 - прилаганият от Украйна режим по отношение на Общността не може да породи никаква дискриминация между държавите-членки, техните граждани или техните дружества,
 - прилаганият от Общността режим по отношение на Украйна не може да породи никаква дискриминация между гражданите на Украйна или нейните дружества.
2. Разпоредбите на параграф 1 не са пречка за правото на страните да прилагат съответните разпоредби на тяхното данъчно законодателство спрямо данъкоплатци, които не са в идентична ситуация по отношение мястото им на пребиваване.

Член 96

1. Всяка от двете страни отнася до Съвета за сътрудничество всеки спор във връзка с прилагането или тълкуването на настоящото споразумение.
2. Съветът за сътрудничество може да разрешава споровете посредством препоръка.
3. В случай че не е възможно спорът да бъде разрешен в съответствие с параграф 2, всяка страна може да нотифицира другата страна за назначаването на помирител, а другата страна трябва да назначи втори помирител в двумесечен срок. За целите на прилагането на тази процедура Общността и държавите-членки се считат за една страна по спора.

Съветът за сътрудничество назначава трети помирител.

Препоръките на помирителите се приемат с мнозинство от гласовете. Тези препоръки не са задължителни за страните.

Член 97

Страните се договарят бързо да се консултират взаимно по подходящ начин, по искане на една от страните, във връзка с разглеждане на всякакви въпроси, свързани с тълкуването или прилагането на настоящото споразумение и други релевантни аспекти на отношенията между страните.

Разпоредбите на този член не засягат по никакъв начин членове 18, 19, 96 и 102, и с нищо не накърняват тези членове.

Член 98

Предоставеният на Украйна по силата на настоящото споразумение режим по никакъв начин не е по-благоприятен от този, който държавите-членки предоставят едни на други.

Член 99

За целите на настоящото споразумение, терминът „страните“ означава от една страна Украйна, а от друга страна — Общността или държавите-членки, или Общността и държавите-членки, в съответствие със съответните техни правомощия.

Член 100

Доколкото въпросите, обхванати с настоящото споразумение, са обхванати в Договора за Европейската енергийна харта и протоколите към него, същият договор и същите протоколи се прилагат от влизането в сила по тези въпроси, но само доколкото в тях е предвидено такова приложение.

Член 101

Настоящото споразумение се сключва за първоначален срок от десет години. Споразумението се подновява автоматично всяка година, при условие че никоя от страните не го денонсира шест месеца преди изтичането му, като нотифицира писмено другата страна за своето намерение.

Член 102

1. Страните предприемат всякакви общи или специални мерки, които са необходими за изпълнение на техните задължения, произтичащи от настоящото споразумение. Те следят за това да бъдат постигнати целите, определени в настоящото споразумение.

2. Ако една от страните смята, че другата страна не е изпълнила свое задължение, произтичащо от споразумението, тя може да предприеме подходящи мерки. Преди да направи това, освен в случай на спешна необходимост, тя трябва да представи в Съвета за сътрудничество цялата полезна информация, необходима за задълбочено проучване на ситуацията, с оглед търсене на приемливо решение за страните.

При подбора на тези мерки приоритетно място следва да се отдели на онези от тях, които смущават в най-малка степен действието на настоящото споразумение. Тези мерки се нотифицират незабавно на Съвета за сътрудничество, ако другата страна поиска това.

Член 103

Приложения I, II, III, IV, V и допълнението към последния, както и протоколът, съставляват неразделна част от настоящото споразумение.

Член 104

Настоящото споразумение не накърнява, преди да бъдат предоставени равностойни права на лицата и икономическите субекти по силата на споменатото споразумение, правата, които са им гарантирани със съществуващите споразумения, обвързващи

една или няколко държави-членки, от една страна, и Украйна, от друга страна, освен в области от компетентността на Общността и без да се накърняват задълженията на държавите-членки, произтичащи от настоящото споразумение в области от тяхна компетентност.

Член 105

Настоящото споразумение се прилага от една страна на териториите, където се прилагат Договорите за създаване на Европейската общност, Европейската общност за атомна енергия и Европейската общност за въглища и стомана, и при условията, предвидени в тези Договори, а от друга страна — на територията на Украйна.

Член 106

Генералният секретар на Съвета на Европейския съюз е депозитар на настоящото споразумение.

Член 107

Оригиналът на настоящото споразумение, чиито екземпляри на английски, гръцки, датски, испански, италиански, немски, нидерландски, португалски, украински и френски език са еднакво автентични, се депозира при Генералния секретар на Съвета на Европейския съюз.

Член 108

Настоящото споразумение се одобрява от страните в съответствие с техните собствени процедури.

Настоящото споразумение влиза в сила на първо число от втория месец след датата, на която страните нотифицират Генералния секретар на Съвета на Европейския съюз за приключването на процедурите, посочени в първия параграф.

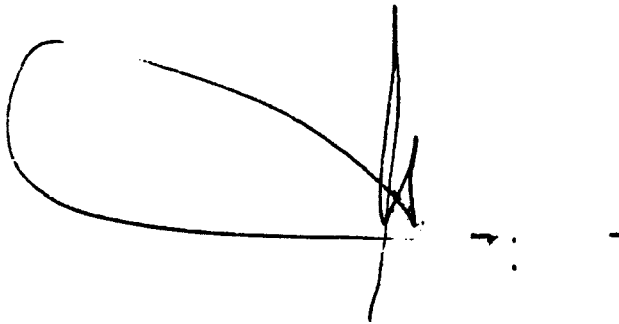
От момента на влизането му в сила и доколкото то касае отношенията между Украйна и Общността, настоящото споразумение заменя Споразумението между Европейската икономическа общност и Европейската общност за атомна енергия и Съюза на съветските социалистически републики относно търговията и търговското и икономическо сътрудничество, подписано в Брюксел на 18 декември 1989 г.

Член 109

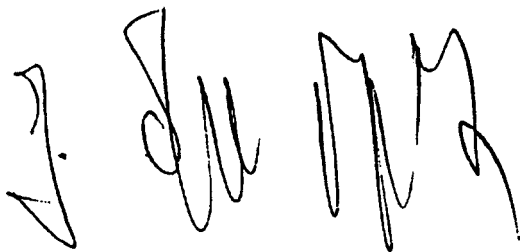
Ако в очакване на приключването на необходимите процедури за влизане в сила на настоящото споразумение разпоредбите на някои части от споразумението бъдат приведени в действие през 1994 г. посредством временно споразумение между Общността и Украйна, договарящите страни се договарят при тези обстоятелства изразът „дата на влизане в сила на Споразумението“ да означава датата на влизане в сила на временното споразумение.

Hecho en Luxemburgo, el catorce de junio de mil novecientos noventa y cuatro.
Udfærdiget i Luxembourg den fjortende juni nitten hundrede og fire og halvfems.
Geschehen zu Luxemburg am vierzehnten Juni neunzehnhundertvierundneunzig.
Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις δεκατέσσερις Ιουνίου χίλια εννιακόσια ενενήντα τέσσερα.
Done at Luxembourg on the fourteenth day of June in the year one thousand nine hundred and ninety-four.
Fait à Luxembourg, le quatorze juin mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.
Fatto a Lussemburgo, addì quattordici giugno millenovecentonovantaquattro.
Gedaan te Luxemburg, de veertiende juni negentienhonderd vierennegentig.
Feito em Luxemburgo, em catorze de Junho de mil novecentos e noventa e quatro.
Здійснено в Люксембурзі чотирнадцятого дня червня місяця одна тисяча дев'ятсот дев'яносто четвертого року.

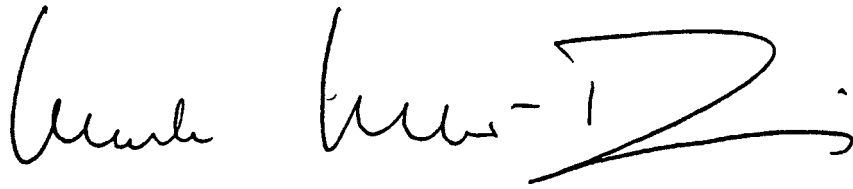
Pour le Royaume de Belgique
Voor het Koninkrijk België
Für das Königreich Belgien

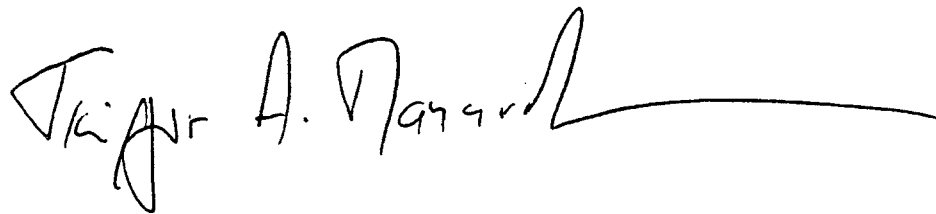
På Kongeriget Danmarks vegne

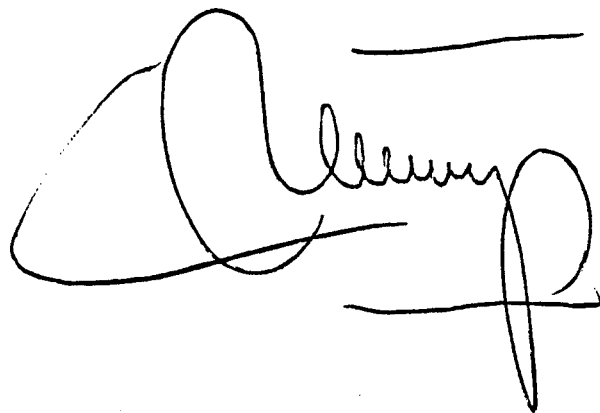
Für die Bundesrepublik Deutschland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

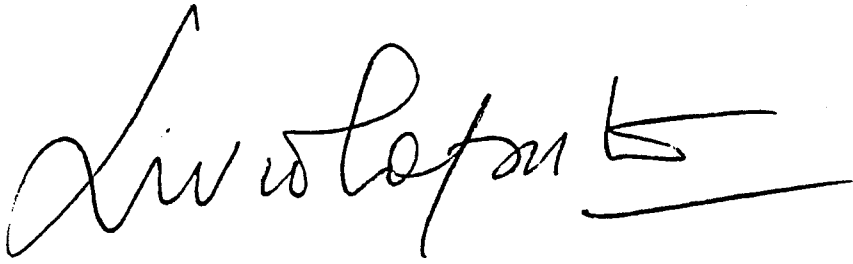
Pour la République française

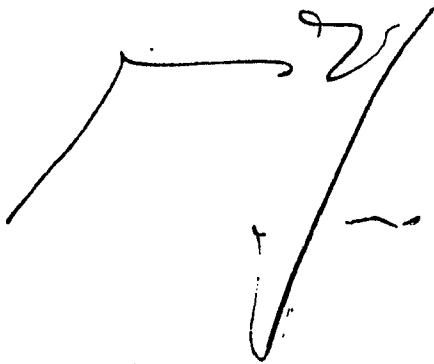
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

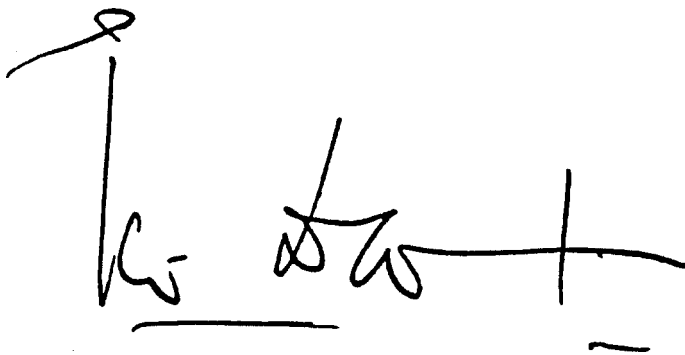
Per la Repubblica italiana

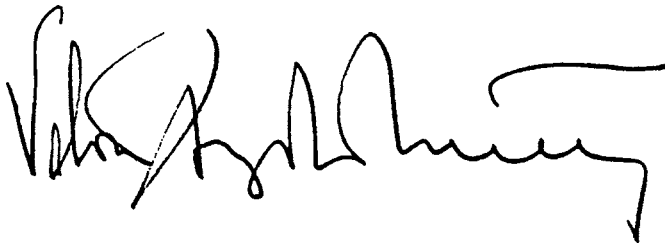
Pour le Grand-duché de Luxembourg

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Pela República Portuguesa

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For de Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

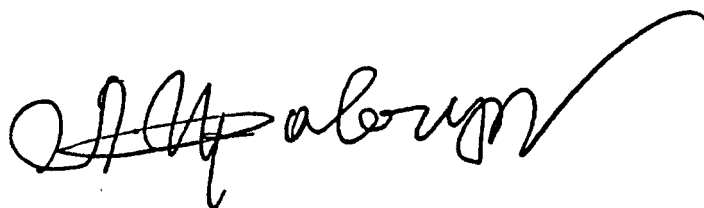
Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

За Україну

СПИСЪК С ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение I	Индикативен списък на привилегиите, предоставени от Украйна на независимите държави в съответствие с член 12
Приложение II	Извънредни мерки, които дерогират от разпоредбите на член 14
Приложение III	Конвенции за интелектуалната, индустриалната и търговската собственост, на които се позовава член 50, параграф 2
Приложение IV	Резерви на Общността в съответствие с член 30, параграф 1, буква б)
Приложение V	Резерви на Украйна в съответствие с член 30, параграф 2, буква а)
Допълнение към приложение V	Финансови услуги: определения

СПИСЪК С ПРОТОКОЛИ

Протокол за взаимопомощ по въпроси в митническата област

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ИНДИКАТИВЕН СПИСЪК НА ПРИВИЛЕГИИТЕ, ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ УКРАЙНА НА НЕЗАВИСИМИТЕ ДЪРЖАВИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 12

1. *Армения, Беларус, Естония, Грузия, Казахстан, Литва, Молдова, Туркменистан, Русия:*

Не се прилагат вносни митни сборове спрямо тези страни.

Не се прилагат износни митни сборове по отношение на стоки, доставяни по силата на клирингови и междудържа̀вни споразумения, в рамките на определените в тези споразумения обеми.

Не се прилага ДДС спрямо износа и вноса.

Не се прилага акциз спрямо износа.

Всички независими държави: експортните квоти за доставката на стоки по силата на годишните междудържа̀вни споразумения за търговия и сътрудничество се разкриват при същите условия, които се прилагат за доставките за покриване на държавни нужди.

2. *Армения, Беларус, Естония, Грузия, Казахстан, Литва, Молдова, Туркменистан:*

Плащанията могат да се осъществяват в рубли.

Русия: Плащанията могат да се осъществяват в рубли или в карбованци.

Всички независими държави: специален режим за нетърговските операции, включително плащанията в резултат на тези операции.

3. *Всички независими държави:* специален режим за текущите плащания.
4. *Всички независими държави:* специален ценова система при търговията с някои суровини и полуфабрикати.
5. *Всички независими държави:* специален транзитен режим.
6. *Всички независими държави:* специални условия за митническите процедури.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ИЗВЪНРЕДНИ МЕРКИ, КОИТО ДЕРОГИРАТ ОТ РАЗПОРЕДБИТЕ НА ЧЛЕН 14

1. Украйна може да предприеме извънредни мерки, които дерогират от член 14, под формата на количествени ограничения на недискриминационен принцип.
 2. Тези мерки могат да се прилагат само спрямо новозараждащи се индустрии или определени сектори, подложени на реструктуриране или изправени през сериозни затруднения, най-вече когато тези затруднения влекат след себе си значими социални проблеми.
 3. Общата стойност на вноса на продуктите, които са обект на тези мерки, не може да надвиши 15 % от общия внос от Общността в течение на последната година преди въвеждането на което и да било количествено ограничение, за което има статистически данни.
 4. Тези мерки могат да бъдат приложени само в течение на един преходен период, изтичащ на 31 декември 1998 г., освен ако страните не решат друго, или когато Украйна стане договаряща се страна по ГАТТ, ако това събитие предшества упоменатото по-горе.
 5. Украйна информира Съвета за сътрудничество за всяка извънредна мярка, която тя възнамерява да предприеме по силата на разпоредбите на настоящия анекс, като по искане на Общността в рамките на Съвета за сътрудничество се провеждат консултации във връзка с тези мерки и секторите, спрямо които те се прилагат, преди да влязат в сила.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ III

КОНВЕНЦИИ ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА, ИНДУСТРИАЛНАТА И ТЪРГОВСКАТА СОБСТВЕНОСТ, НА КОИТО СЕ ПОЗОВАВА ЧЛЕН 50, ПАРАГРАФ 2

1. Член 50, параграф 2 се отнася до следните многостранни конвенции:
 - Бернска конвенция за закрила на литературните и художествени произведения (Парижки акт, 1971 г.),
 - Международна конвенция за закрила на артистите изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации (Рим, 1961 г.),
 - Протокол относно Мадридската спогодба за международна регистрация на марките (Мадрид, 1989 г.),
 - Споразумение от Ница за международната класификация на стоки и услуги за регистрация на марки (Женева, 1977 г., изменена през 1979 г.),
 - Будапещенски договор за международно признаване на депозирането на микроорганизми във връзка с процедурата за патентоването им (1977 г., променен през 1980 г.),
 - Международна конвенция за закрила на новите сортове растения (Женевски акт, 1978 г.),
2. Украйна полага най-големи усилия, за да се присъедини незабавно към Акта на Международната конвенция за закрила на новите сортове растения от 1991 г. (UPOV).
3. Съветът за сътрудничество може да препоръча член 50, параграф 2 да се приложи също и спрямо други многостранни конвенции. В случай че възникнат проблеми в областта на интелектуалната, индустриалната или търговската собственост, засягащи условията за търговия, незабавно се провеждат консултации по искане на една от страните, с оглед постигане на взаимноприемливо решение.
4. Страните потвърждават значението, което отдават на задълженията, произтичащи от следните многостранни конвенции:
 - Парижка конвенция за закрила на индустриалната собственост (Стокхолмски акт, 1967 г., изменен през 1979 г.),
 - Мадридско споразумение за международна регистрация на марки (Стокхолмски акт, 1967 г., изменен в 1979 г.),
 - Договор за патентно коопериране (Вашингтон 1970 г., изменен и променен през 1979 г. и 1984 г.).
5. От момента на влизане в сила на настоящото споразумение Украйна предоставя на дружествата и гражданите на Общността, по отношение на признаването и закрилата на интелектуалната, индустриалната и търговската собственост, не по-малко благоприятно третиране от предоставеното от нея на която и да било трета страна в рамките на двустранно споразумение.
6. Разпоредбите на параграф 5 не се прилагат спрямо привилегиите, предоставени от Украйна на която и да било трета страна на ефективна реципрочна основа, нито спрямо привилегиите, предоставени от Украйна на друга страна от бившия СССР.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

РЕЗЕРВИ НА ОБЩНОСТТА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 39, ПАРАГРАФ 1, БУКВА б)**Минно дело**

В някои държави-членки експлоатацията на минни и минерални ресурси от дружества, които не са под контрола на Европейската общност, може да бъде подложена на изискването за получаване на концесия.

Рибарство

Достъпът до биологичните ресурси и местата за риболов, намиращи се в морските води, попадащи под суверенитета или юрисдикцията на държавите-членки, както и тяхната експлоатация, се ограничават само до риболовните кораби, плаващи под флага на държава-членка и регистрирани на територията на Общността, освен ако не е предвидено друго.

Покупка на недвижими имоти

В някои държави-членки закупуването на недвижимо имущество от дружества извън Европейската общност е предмет на ограничения.

Аудиов-изуални услуги, включително радио

Националният режим по отношение на производството и разпространението, включително радиоразпръскването и другите форми на публично разпространение, може да бъде запазен за аудиовизуални произведения, отговарящи на някои критерии за произход.

Телекомуникационни услуги, включително мобилни и сателитни услуги**Запазени услуги**

В някои държави-членки е ограничен достъпът до пазара на допълнителни инфраструктури и услуги.

Професионални услуги

Услуги, резервирани за физически лица — граждани на държавите-членки. При определени условия тези лица могат да създават дружества.

Земеделие

В някои държави-членки националният режим не е приложим спрямо предприятия, които не се намират под контрола на Европейската общност и желаят да създадат земеделско предприятие. Закупуването на лозарски масиви от дружество, което не се намира под контрола на Европейската общност, изисква нотификация или при нужда разрешение.

Услуги на информационни агенции

В някои държави-членки съществуват ограничения върху чуждестранното участие в издателските дружества и дружествата за радиоразпръскване.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

РЕЗЕРВИ НА УКРАИНА СЪГЛАСНО ЧЛЕН 30, ПАРАГРАФ 2, БУКВА а)

Прилагането на резервите, съдържащи се в настоящото приложение, при никакви обстоятелства не може да води до по-малко благоприятен режим от този, който се прилага спрямо дружествата на която и да било трета страна.

1. **Финансови услуги** (така както са определени в допълнението към настоящото приложение)

1.1. *Банкови услуги и свързани с тях финансови услуги*

В течение на един преходен период, непревишаващ пет години, считано от датата на подписване на настоящото споразумение, Украйна може да продължи да прилага, по отношение на установяването на филиали или клонове на дружества на Общността в Украйна, разпоредбите на украинското право:

- отнасящи се до „системата на валутна уредба и контрол“,
- отнасящи се до „банките и банковите дейности“,
- отнасящи се до „гаранциите“,
- отнасящи се до „ценните книжа и фондовите борси“,
- отнасящи се до „приватизационните документи“ (във връзка с разпространението и търговията с приватизационни бонове).

В течение на горепосочения преходен период Украйна няма да въведе никакви нови уредби или мерки, които са в състояние да повишат нивото на дискриминация, прилагано спрямо филиалите или клоновете на дружества на Общността по отношение на режима, резервиран за украинските дружества.

1.2. *Застраховки (така както са определени в допълнението към него)*

Не по-късно от пет години от датата на подписване на настоящото споразумение Украйна създава необходимите условия за установяването на застрахователни дружества на Общността, както и на смесени застрахователни дружества, в съответствие с изискванията на член 30, параграф 2, буква а).

През време на горепосочения преходен период Украйна няма да въвежда никакви нови разпоредби или мерки, които са в състояние да повишат нивото на дискриминация, прилагано спрямо филиалите или клоновете на дружества на Общността, в сравнение с режима, прилаган спрямо украинските дружества.

През целия преходен период застрахователните дейности за чужденци в някои сектори са забранени, ограничени или подчинени на специални изисквания.

2. **Други области**

Брокерство на недвижими имоти, включително на земи

Собственост и използване на природните ресурси

Използване на подземните богатства и природните ресурси, включително на минните залежи; придобиване и продажба на природни ресурси.

Рибарство

Достъпът до биологичните ресурси и местата за риболов, намиращи се в украинските териториални води и в украинската икономическа зона, както и тяхното използване, подлежат на нормативни ограничения.

Повът е ограничен в съответствие с украинското законодателство.

Земеделие

Закупуване и продажба на земеделски земи и гори.

Отдаване под наем на държавна собственост

Може да се предяви изискване за отдадената под наем държавна собственост да се плаща в свободно конвертируема валута.

Телекомуникации

Учредяването на дружества, контролирани от чужденци, може да изисква разрешение.

Средства за масово осведомяване

Чуждото участие в дейността на средствата за масово осведомяване може да бъде ограничено.

Някои професионални дейности

Професионалните дейности в някои сектори са запазени за украинските граждани или се подчиняват на специални изисквания по отношение на квалификацията (медицина, образование, правни услуги, с изключение на бизнес консултанството, което включва съответните правни аспекти).

Исторически сгради и паметници

Допълнение към приложение V

Финансови услуги: дефиниции

Финансовата услуга е всяка услуга с финансов характер, предлагана от доставчика на финансови услуги на една от страните. Финансовите услуги включват следните дейности:

A. Всички застрахователни и свързаните с тях услуги.

1. Директно застраховане (включително съзастраховане):
 - i) застраховка живот;
 - ii) застраховка, различна от животозастраховане.
2. Презастраховане и ретроцесия.
3. Дейност на застрахователните посредници, като например брокери и агенти.
4. Помощни услуги в застрахователното дело, като например консултантски и статистически услуги, оценяване на риска и разрешаване на претенции.

B. Банкови и други финансови услуги (без застрахователни услуги).

1. Приемане на публични депозити и други платежни средства.
2. Всякакви видове заеми, включително потребителски кредити, ипотечни кредити, факторинг и финансиране на търговски сделки.
3. Финансов лизинг.
4. Всякакви платежни и парични трансферни услуги, включително такси за кредитиране и дебитни карти, пътнически чекове и банкови чекове.
5. Гаранции и задължения.
6. Търговска дейност за собствена сметка или за сметката на клиентите, независимо дали е на борсовия, извънборсовия или друг пазар, със следните:
 - a) парични пазарни инструменти (включително чекове, полици, депозитни сертификати и т.н.);
 - b) чуждестранна валута;
 - v) производни продукти, включително, но не само фючънси и опции;
 - г) инструменти на валутни разлики и лихвени проценти, включително продукти като суап договори, форуърдни договори и т.н.;
 - д) прехвърляне на ценни книжа;
 - e) други оборотни инструменти и финансови активи, включително авоари в злато и сребро.
7. Участие в емитиране на ценни книжа, включително ангажимент за изкупуване и депозиране на непроданите акции, в качеството на посредник (независимо дали са държавни или частни) и предоставяне на свързани с тях услуги.
8. Финансово посредничество.
9. Управление на активи, като управление на пари и на портфейл, всички форми на колективно управление на капиталовложения, управление на пенсионни фондове, депозитарно попечителство и доверителни дейности.
10. Сетълмент и клиринг на финансови активи, включително ценни книжа, производни продукти и други подлежащи на договаряне инструменти.
11. Предоставяне и предаване на финансова информация и дейност по обработка на финансови данни, и предоставяне на специализиран софтуер от доставчиците на други финансови услуги.
12. Консултативно посредничество и други спомагателни финансови услуги във връзка с всички изброени в точки 1—11 по-горе дейности, включително кредитната референция и анализ, инвестиционните консултации и проучвания на портфейла, консултации за придобивания и корпоративно реструктуриране и стратегии.

Следните дейности се изключват от определението за финансови услуги:

- а) дейности, извършвани от централни банки или от други обществени институции при осъществяване на монетарните си и валутни политики;
 - б) дейности, осъществявани от централни банки, държавни агенции или отдели, или от държавни институции, за сметка или с гаранция на правителството, освен когато тези дейности могат да се извършват от доставчиците на финансови услуги в конкуренция с други такива държавни лица;
 - в) дейности, които съставляват част от законодателната система за социална сигурност или обществени пенсионни планове, освен когато тези дейности могат да се изпълняват от доставчици на финансови услуги в конкуренция с други държавни или частни институции.
-